

**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY
PALACKÉHO V OLOMOUCI**

KATEDRA SLAVISTIKY

**RUSKÝ LEDNÍ HOKEJ A JEHO HLAVNÍ
PŘEDSTAVITELÉ**

**RUSSIAN ICE HOCKEY AND IT'S MAIN
LEADERS**

VYPRACOVAL: Tomáš Ondřej

VEDOUCÍ PRÁCE: prof. Ludmila Stěpanova, CSc.

2018

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a uvedl všechny použité prameny.

V Olomouci, 8. 12. 2018

podpis

Děkuji prof. Ludmile Stěpanové, CSc., za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní bakalářské práce poskytla.

podpis

OBSAH

ÚVOD	6
1. POČÁTEK LEDNÍHO HOKEJE VE SVĚTĚ	8
2. VZNIK LEDNÍHO HOKEJE V RUSKU	10
2.1 ARMÁDNÍ HOKEJOVÝ KLUB CSKA MOSKVA	11
2.2 KHL – NEJVYŠŠÍ EVROPSKÁ KLUBOVÁ HOKEJOVÁ SOUTĚŽ.....	12
2.3 HOKEJOVÉ ŠKOLY V RUSKU.....	14
3. MIMOŘÁDNÉ HOKEJOVÉ UDÁLOSTI RUSKÉ HISTORIE	16
3.1 SUPERSÉRIE S KANADOU	16
3.2 KLM ÚTOK (ZELENÁ FORMACE)	17
3.3 RUSKÁ PĚTKA V NHL	19
4. NEJVĚTŠÍ RUSKÉ OSOBNOSTI DĚJIN SVĚTOVÉHO HOKEJE	20
4.1 ANATOLIJ TARASOV.....	20
4.2 VIKTOR TICHONOV.....	21
5. NEJVÝZNAMNĚJŠÍ RUŠTÍ HOKEJISTÉ DĚJIN SVĚTOVÉHO HOKEJE.....	23
5.1 VALERIJ CHARLAMOV	24
5.2 VJAČESLAV FETISOV	25
5.3 SERGEJ MAKAROV.....	26
5.4 ALEXANDR OVEČKIN.....	27
6. VLADISLAV TREŤJAK JAKO HOKEJISTA.....	29
7. VLADISLAV TREŤJAK JAKO PŘEDSEDA RUSKÉ HOKEJOVÉ FEDERACE ...	31
8. HOKEJOVÁ TERMINOLOGIE V RUSKO-ČESKÉM SLOVNÍKU SPORTOVNÍ TERMINOLOGIE	33
9. ZÁVĚR.....	38
PE3IOME	40
SEZNAM BIBLIOGRAFIE	46

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	46
PŘÍLOHA Č. 1.....	51
PŘÍLOHA Č. 2.....	54
SEZNAM ZKRATEK.....	58
SEZNAM TABULEK.....	58

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je ruský lední hokej a největší ruské legendy tohoto sportu. Cílem této bakalářské práce je vypracování uceleného pohledu na ruský lední hokej a představení charakteristického pojetí hokeje v ruských podmínkách. Na konkrétních příkladech je představeno jakých úspěchů v historii ruský, potažmo sovětský národní tým dosáhl, kdo jsou nejvýznamnější ruští hokejisté dějin světového hokeje a čeho všeho ve své kariéře dosáhli. Pro dosažení těchto cílů jsou v práci uvedeny přehledy jejich hokejové kariéry, životních příběhů a sportovních úspěchů.

Zpočátku je v práci uveden stručný přehled vzniku ledního hokeje ve světě, jeho počátky a jeho historie v ruské kultuře.

Poté je představen nejúspěšnější ruský hokejový klub CSKA Moskva a také nejvyšší evropská klubová soutěž s označením KHL, v níž vystupují ruské hokejové kluby. Tato hokejová soutěž nahradila nejvyšší ruskou hokejovou ligu – Ruskou superligu. Tato soutěž se z ostatních evropských hokejových soutěží vymyká tím, že se jedná o kontinentální soutěž, poněvadž vedle ruských klubů v ní nastupují týmy z Finska, Lotyšska, Běloruska, Slovenska, Kazachstánu a Číny. Této soutěže se rovněž účastní armádní hokejový klub CSKA Moskva, jenž je nejúspěšnějším hokejovým klubem v ruské historii. Tato práce se rovněž blíže věnuje největším ruským hokejovým školám a taktéž některým z těchto hokejistů.

V následujících kapitolách je popsáno, jak se ruský lední hokej vyvíjel a také jsou představeny důvody úspěchů ruského ledního hokeje. Vedle ruských hokejových osobností, jako jsou Anatolij Tarasov a Viktor Tichonov, je cílem práce také blíže přiblížit život a kariéru vybraných významných sovětských a ruských hokejistů - Valerije Charlamova, Vjačeslava Fetisova, Sergeje Makarova a Alexandra Ovečkina. Největší pozornost je věnována bývalému sovětskému brankáři Vladislavu Tret'jakovi a jeho velmi úspěšné sportovní kariéře, po jejímž ukončení zastává funkci předsedy ruského hokejového svazu.

Materiály pro analýzu byly čerpány především z internetových médií. Pomocí relevantních českých i zahraničních internetových zdrojů byl vytvořen souhrnný náhled na ruský lední hokej, na mimořádné hokejové události ruské historie a na nejvýznamnější ruské osobnosti dějin světového hokeje.

Poslední část práce je věnována problémům rusko-české terminologie. Materiál pro tuto část byl čerpán z Rusko-českého slovníku sportovní terminologie (Machalová a kol., 2014). Tato práce je v závěru doplněna o dvě přílohy, které obsahují dva rusko-české glosáře hokejových termínů, v nichž jsou uváděny slovní spojení, které se užívají ve spojitosti s tímto zimním sportem.

1. POČÁTEK LEDNÍHO HOKEJE VE SVĚTĚ

Lední hokej se vyvinul z mnoha různých her z mnoha zemí a není tedy jednoduché s jistotou určit, kdy a kde přesně vznikl.

První zmínka o sportu, který lze považovat za prapředka dnešního ledního hokeje, spadá už do roku 480 př. n. l., tedy do starověkého Řecka. Z této doby existují důkazy o zábavě té doby, při níž se mlátilo zahnutými holemi do malého míčku. Odtud se tento druh sportu během mnoha století rozšířil do celé Evropy.¹ Nelze s jistotou určit právě jeden sport, jenž předcházela vzniku ledního hokeje. Mnoho podobných rysů s ledním hokejem mají sporty jako bandy, hurley nebo kolven, což je hra, která vznikla v Nizozemsku a je nápadně podobná dnešnímu golfu. Tyto sporty se však nehrají na ledě. Všechny tyto „evropské“ sporty začaly od poloviny 18. století, díky vojákům evropských armád, postupně expandovat do severoamerických kolonií.

Za zemi, v níž vznikl moderní lední hokej, odehrávající se na ledové ploše, lze považovat východní části Kanady, ve kterých se tyto tři sporty spojily v jeden sport, který se začal hrát na zamrzlých kanadských jezerech.

Mnoho měst, jako například Montreal, Windsor v Novém Skotsku, nebo například Kingston ve státě Ontario tvrdí, že jsou rodištěm moderního ledního hokeje, ale existuje jen málo jasných důkazů, které by určily přesné místo původu tohoto sportu. První zápasy organizovaného ledního hokeje se však s jistotou odehrály v roce 1875 v Montrealu, kdy James Creighton, student McGillské univerzity, vytvořil první soubor formálních pravidel pro tuto hru.² V roce 1899 byl poté v Montrealu postaven první krytý hokejový stadion s ledovou plochou na světě.

Na přelomu 19. a 20. století se lední hokej rozšířil také do Evropy. V roce 1908 byla založena Mezinárodní hokejová federace (dále jen IIHF). Tato organizace je řídicím orgánem mezinárodního ledního hokeje a inline hokeje. Jejím úkolem je kontrola mezinárodních pravidel, zpracovávání mezinárodních hráčských transferů a provozování

¹ JANŮ, Stanislav. Dlouhá cesta k bodyceku: Úplné dějiny nejrychlejší kolektivní hry světa. *100+1 zahraniční zajímavost* [online]. Praha: redakce 100+1 zahraniční zajímavost, 2015 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/dlouha-cesta-k-bodyceku-dejiny-nejrychlejsi-kolektivni-hry-sveta>

² MARSH, James Harley. Ice Hockey. *Historica Canada* [online]. Kanada: redakce Historica Canada, 2013 [cit. 2018-01-09]. Dostupné z: <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/ice-hockey/>

četných vývojových programů, čímž přibližuje hokej širšímu obyvatelstvu.³ Významným rokem pro lední hokej byl poté rok 1924. V tomto roce byl lední hokej zapsán do programu prvních zimních olympijských her, které se konaly v Chamonix, ve Francii.

Neustálý rozvoj a stále větší obliba tohoto sportu vedly současně k myšlence uspořádat první hokejové mistrovství světa, jehož se měli účastnit národní hokejové týmy. Až do roku 1954 neměli na světových šampionátech kanadští hokejisté takřka žádnou konkurenci (získali 15x zlaté medaile a 3x stříbrné medaile). Kanadskou dominanci však od tohoto roku postupně začal narušovat národní tým Sovětského svazu.

³ *The world governing body* [online]. In: . 2011 [cit. 2018-02-16]. Dostupné z: <http://www.iihf.com/iihf-home/the-iihf/>

2. VZNIK LEDNÍHO HOKEJE V RUSKU

Do Ruska, tedy přesněji do SSSR, se lední hokej dostal později než do Kanady, nicméně u svého obyvatelstva si téměř ihned získal velkou popularitu. Nejinak tomu je i v současnosti, poněvadž lední hokej patří mezi nejoblíbenější zimní sporty v Ruské federaci.

Tradiční lední hokej, který se hrál s pukem, na území tehdejšího Sovětského svazu vznikl v roce 1946, když se v pěti sovětských městech uskutečnily první zápasy prvního mistrovství Sovětského svazu v ledním hokeji. Hrál se v Moskvě, v tehdejším Leningradu (dnešní Petrohrad), v Rize, v Kaunasu a v Archangelsku. Poté v Sovětském svazu začala vznikat první hokejová mužstva a v roce 1947 nově vznikla Sovětská liga ledního hokeje. Posléze se lidé v Sovětském svazu začali více zajímat o tento druh zimního sportu a lední hokej se tak rozšířil do všech částí SSSR.⁴

Lednímu hokeji se v zemi začal věnovat i tehdejší sportovní tisk. Nejvíce však „Sovětský sport“, což je nejstarší sovětský sportovní deník. Během dalších let postupně vzrůstal zájem veřejnosti o lední hokej, což vedlo k většímu množství sportovních vydání, která se věnovala lednímu hokeji.

V roce 1954 sovětský národní tým debutoval na světovém šampionátu v ledním hokeji ve Stockholmu ve Švédsku, kde se mu podařilo získat zlaté medaile a porazit do té doby dominantní Kanadu.⁵ Toto vítězství zahájilo dlouhotrvající soupeření mezi těmito zeměmi.

V 70. letech 20. století sovětský národní tým plně dominoval na hokejových mistrovstvích světa a v letech 1964-1976 se mu podařilo 4x v řadě zvítězit na olympijských hrách. V současnosti je SSSR v součtu s úspěchy ruského národního mužstva, vůbec nejúspěšnější zemí v počtu zlatých medailí z hokejových světových šampionátů.

⁴ ВИШНЕВСКИЙ, Игорь. Хоккей – это не просто шайба, клюшка и лёд. *Ros Registr* [online]. Rusko: redakce Ros Registr, 2017 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://rosregistr.ru/raznoe/83324.html>

⁵ ЯРЕМЕНКО, Николай Николаевич. *Хоккей. Наука!!!*. АСТ, 2014. ISBN 978-5-17-082350-5.

UMÍSTĚNÍ	STÁT	ZLATÉ MEDAILE
1.	SSSR / Rusko	27x
2.	Kanada	26x
3.	Československo / Česko	12x

Tabulka 1: Tři nejméně úspěšnější země v zisku zlatých medailí z hokejových MS

V tomto období začaly být úspěšné i ruské hokejové kluby, které vítězily na evropských klubových turnajích. V roce 1967 se podařilo zvítězit Lokomotivu Moskva na Spengler Cupu, což je nejstarší klubový hokejový turnaj na světě, jenž se pořádá každý rok ve švýcarském Davosu až do současnosti. Od tohoto roku byly sovětské kluby pravidelnými účastníky tohoto turnaje.

Celkem se sovětským, a později i ruským týmům podařilo tento evropský turnaj, jenž vznikl již v roce 1923, vyhrát 17x (5x Spartak Moskva, 4x SKA Leningrad (z toho 1x již jako SKA Petrohrad), 2x Lokomotiv Moskva, 2x Dynamo Moskva, 1x rezervní tým SSSR, 1x Křídla Sovětů Moskva, 1x CSKA Moskva, 1x Metallurg Magnitogorsk.⁶

2.1 ARMÁDNÍ HOKEJOVÝ KLUB CSKA MOSKVA

Armádní hokejový klub CSKA Moskva vznikl již v roce 1946. Vznik tohoto sportovního týmu složeného z vojáků Sovětské armády iniciovala komunistická strana. Mužstvo CSKA Moskva vzniklo za účelem rozvoje ledního hokeje v SSSR a taktéž za účelem vzniku dalších sovětských armádních klubů, které měly mezi sebou soupeřit a rovněž měly za úkol vychovávat a dodávat konkurenceschopné hokejisty pro národní tým, jenž měl plně demonstrovat vnitřní sílu Sovětského svazu.

Trenérem armádního hokejového klubu CSKA Moskva se stal Anatolij Tarasov, který se v době pobytu na vojně aktivně věnoval fotbalu a hokeji. Tarasov neměl žádné trenérské zkušenosti, nicméně společně s asistenty Vsevolodem Bobrovem a Jevgenijem Babičem se mu postupně podařilo vybudovat nejméně úspěšnější tým sovětské/ruské historie.

⁶ МОРОЗ, Алексей а Ярослав СУСОВ. "КАНАДСКИЕ ХОККЕИСТЫ ПРИМИТИВНЕЕ РУССКИХ". *ЗАБЫТАЯ ПОБЕДА ЗАБЫТОГО СОВЕТСКОГО КЛУБА* [online]. Rusko: redakce Спорт Экспресс, 29. 12. 2017 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <https://www.sport-express.ru/hockey/europe/reviews/kanadskie-hokkeisty-primitivnee-russkih-zabytaya-pobeda-zabytogo-sovetskogo-kluba-1354064/>

Jeho trenérský styl byl založen na rychlosti, týmovém duchu a fyzicky náročném tréninku.⁷ Anatolij Tarasov zůstal trenérem týmu CSKA Moskva 28 let, až do roku 1974. Během jeho trenérského období se tento armádní tým stal 18x šampionem SSSR. Poprvé v Sovětské lize ledního hokeje armádní tým pod jeho vedením zvítězil již v roce 1948.⁸

I po odchodu Anatolije Tarasova od CSKA Moskva mužstvo dále pokračovalo ve své dominanci v této soutěži, kterou za 45 let existence vyhrálo 32x. Mezi úspěchy této organizace rovněž patří 20 triumfů v Evropském hokejovém poháru, mezinárodním klubovém turnaji, jenž se hrával od roku 1965 do roku 1997. Evropského hokejového poháru se vždy účastnily pouze vítězné týmy jednotlivých evropských hokejových soutěží, nebylo tedy pravidlem, že se ho mohla účastnit všechna evropská mužstva. Armádní klub CSKA Moskva je rovněž jedním ze sovětských hokejových klubů, kterým se podařilo zvítězit ve Spengler Cupu, nejstarším hokejovém turnaji na světě.

Od roku 2008 nastoupil tým CSKA Moskva do Kontinentální hokejové ligy (KHL), ve které se mu však nepodařilo zavázat na úspěchy z 60. a 70. let 20. století a nepodařilo se mu v této nejvyšší evropské klubové soutěži zvítězit.

2.2 KHL – NEJVYŠŠÍ EVROPSKÁ KLUBOVÁ HOKEJOVÁ SOUTĚŽ

Kontinentální hokejová liga (KHL) vznikla v roce 2008, jakožto nástupce Ruské superligy, která byla od roku 1991 nejvyšší klubovou hokejovou soutěží v Rusku. Celkem tato soutěž na počátku sdružovala 24 převážně ruských týmů. Kromě ruských týmů tam byl jeden tým z Lotyšska (Dinamo Riga 2008-současnost), jeden tým z Běloruska (Dynamo Minsk 2008-současnost) a jeden tým z Kazachstánu (Barys Astana 2008-současnost).

Svou kvalitou tato mezinárodní klubová hokejová soutěž začala ihned od svého založení sekundovat kanadsko-americké národní hokejové lize (NHL) a zaujala tak postavení nejlepší evropské hokejové soutěže. V mnoha věcech se nechala inspirovat

⁷ MIHÁLIK, Jakub. *Trénovali tolko, že močili krv. História CSKA Moskva je históriou ruského hokeja* [online]. Slovensko: redakce Šport.inak, 21. 2. 2016 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://www.sportinak.sk/trenovali-tolko--ze-mocili-krv--historia-cska-moskva-je-historiou-ruskeho-hokeja>

⁸ АДАМОВ, Даниил. *Только победа: 95 лет со дня рождения Анатолия Тарасова* [online]. Rusko: redakce Москва 24, 10. 12. 2013 [cit. 2018-02-28]. Dostupné z: <https://www.m24.ru/articles/chitat/10122013/32029>

právě u této soutěže. Po vzoru NHL jsou týmy rozděleny do dvou konferencí (západní a východní), které se ještě dále dělí na čtyři divize, přičemž byly pojmenovány po slavných sovětských hokejstech. Vznikly divize Valerije Charlamova, Arkadije Černyševa, Vsevoloda Bobrova a Anatolije Tarasova. Celkový vítěz KHL získává Gagarinův pohár.⁹

Kontinentální hokejová liga zaostává v návštěvnosti na utkáních, kdy průměr v sezoně 2016/17 mírně přesahoval počet 6 tisíc diváků (v NHL průměr přesahoval 17 tisíc diváků). Všechny tyto ukazatele jsou nicméně podmíněny tím, že v případě KHL se jedná o poměrně mladou soutěž.

Společným rysem těchto dvou nejlepších hokejových soutěží je časté cestování na venkovní utkání, a to na poměrně dlouhé vzdálenosti, nebo tzv. tripy, během nichž týmy odehrají zápasy v několika cizích hokejových arénách.¹⁰

Každým rokem se složení týmů v KHL měnilo a alespoň na jednu sezonu do soutěže přistoupily týmy z dalších okolních evropských zemí. Dva týmy, z nichž jeden již zanikl (Lev Poprad), byly ze Slovenska (Slovan Bratislava 2012-současnost), jeden tým byl z České republiky (Lev Praha 2011-2015), jeden tým byl z Chorvatska (Medveščak Záhřeb 2013-2017), jeden tým byl z Ukrajiny (Donbass Doněck 2012-2015) a jeden tým byl z Finska (Jokerit Helsinky 2014-současnost). V roce 2011 byl nucen ruský tým Lokomotiv Jaroslavl z existenčních důvodů vynechat jeden ročník KHL, ovšem do soutěže se znovu vrátil a stále v ní působí.¹¹

Tato soutěž je však velmi nákladná a přibližně od roku 2015 zažívá soutěž útlum. Začali ji opouštět její nejlepší hráči a mnoho týmů začalo mít finanční problémy. Na konci roku 2016 dlužilo svým hráčům peníze celkem osm klubů, které hrají tuto soutěž.¹²

⁹ КОЛЕСНИКОВ, Евгений. *Хоккей уже не тот* [online]. Rusko: redakce Наша версия, 26. 12. 2017 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://versia.ru/pochemu-kontinentalnaya-xokkejnaya-liga-provodit-yubilejnyj-sezon-za-upokoj>

¹⁰ VORŠILKA, Ondřej. *Do NHL nespěchat. Vede cesta přes Transsibiřskou magistrálu?* [online]. Praha: redakce ČTK, 25. 5. 2017 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/do-nhl-nespechat-vede-cesta-pres-transsibirskou-magistralu_431451.html?showTab=nejctenejsi-7

¹¹ VORŠILKA, Ondřej. *Jaký je Lokomotiv Jaroslavl více než dva roky po tragédii?* [online]. Praha: redakce ČTK, 26. 11. 2013 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/hokej/kontinentalni-liga/jaky-je-lokomotiv-jaroslavl-vice-nez-dva-roky-po-tragedii_289995.html

¹² VASILKO, Tomáš. *Ruský novinář o KHL: Je to Putinova propaganda, každý tým prerábá* [online]. Slovensko: redakce Denník N, 17. 8. 2017 [cit. 2018-02-26]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/852311/rusky-novinar-o-khl-je-to-putinova-propaganda-kazdy-tim-preraba/>

Právě z důvodu finanční náročnosti začíná KHL expandovat do hokejově exotických, avšak ekonomicky velmi vyspělých zemí. Posledním týmem, jenž se do této soutěže připojil, byl v roce 2016 čínský klub Rudá hvězda Kunlun, jenž sídlí v Pekingu.

ROČNÍK	VÍTĚZ KHL
2008-09	Ak Bars Kazaň
2009-10	Ak Bars Kazaň
2010-11	Salavat Julajev Ufa
2011-12	OHK Dynamo Moskva
2012-13	OHK Dynamo Moskva
2013-14	Metallurg Magnitogorsk
2014-15	SKA Petrohrad
2015-16	Metallurg Magnitogorsk
2016-17	SKA Petrohrad
2017-18	Ak Bars Kazaň

Tabulka 2: Přehled vítězů Kontinentální hokejové ligy

2.3 HOKEJOVÉ ŠKOLY V RUSKU

V Rusku existuje mnoho hokejových škol, přičemž zpravidla každý ruský tým hrající KHL, má svou vlastní hokejovou školu. Tyto hokejové školy vznikají za účelem rozvoje ledního hokeje v Rusku a pro vychovávání a sportovní vývoj hokejových talentů. V době Sovětského svazu se nejúspěšnější hokejovou školou vyznačoval armádní hokejový klub CSKA Moskva, který patří mezi nejstarší a nejúspěšnější hokejové kluby v Rusku.

Od svého vzniku v roce 1946 využíval svého označení „armádní“, poněvadž z tohoto důvodu měl zajištěn neustálý přísun talentů z celé země. Mezi nejznámější odchovance tohoto klubu patří mnozí hráči s reprezentačními zkušenostmi, jako například Valerij Charlamov, Vladislav Tret'jak, Vjačeslav Fetisov, Pavel Bure nebo Sergej Fedorov. Ze současných hokejistů pak například Nikita Kučerov, jenž nastupuje

za Tampu Bay Lightning v NHL. Právě z tohoto důvodu patří hokejová škola klubu CSKA Moskva v současnosti mezi nejžádanější.¹³ Mezi další moskevské kluby, které mají talentovanou mládež, patří týmy Dynamo Moskva a Spartak Moskva, přičemž mezi jejich nejúspěšnější odchovance patří Alexandr Ovečkin, respektive Ilja Kovalčuk.

Taktéž hokejová škola v Magnitogorsku vychovala velké množství hokejových talentů, z nichž největším je asi Jevgenij Malkin, jenž v mládí v ruské nejvyšší soutěži nastupoval za Metallurg Magnitogorsk a v současné době nastupuje za tým Pittsburgh Penguins v NHL. Do NHL se vydal ve svých dvaceti letech a brzy se stal jedním z nejlepších hráčů této soutěže.

Mezi úspěšné hokejové školy patří také Čeljabinská hokejová škola, hokejová škola v Jaroslavl, nebo hokejová škola v Omsku, v němž v současnosti vzniká nový sportovní areál, jenž by měl sloužit akademii místního hokejového týmu Avangard, hrajícího KHL.¹⁴

¹³ STRUHÁR, Jozef. *Tradičné európske kluby VIII. - CSKA Moskva* [online]. Slovensko: redakce serveru SlovakNHL.sk, 2. 4. 2016 [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: http://www.slovaknhl.sk/27999-tradicne-europske-kluby-viii--_--cska-moskva.html

¹⁴ РОМАНОВА, Алёна. *Хоккейную академию "Авангард" в Омске построят к следующему сентябрю* [online]. Rusko: redakce Омск здесь, 27. 10. 2017 [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <https://omskzdes.ru/sports/51412.html>

3. MIMOŘÁDNÉ HOKEJOVÉ UDÁLOSTI RUSKÉ HISTORIE

3.1 SUPERSÉRIE S KANADOU

V době od 2. do 28. září 1972 se odehrálo osm hokejových utkání mezi reprezentačními týmy Kanady a tehdejšího Sovětského svazu. Těchto osm zápasů je označováno jako zápasy Světové série, které ovlivnily světový hokej.¹⁵

Tyto zápasy byly specifické nejen sportovní rivalitou mezi oběma státy. Byla to také utkání, na jejichž pozadí probíhal střet dvou rozdílných politických světů - západu a východu v dobách studené války.

Kanadské národní mužstvo se vyznačovalo tím, že to byl tým profesionálních hokejistů z nejlepší hokejové ligy světa. Sovětský národní tým byl však pověstný svou dominancí na světových šampionátech, k čemuž přispěl bojkot účasti kanadského týmu na světových šampionátech. Novinový článek, jenž uváděl, že národní tým Sovětského svazu již nebaví hrát o medaile na MS nejčastěji jen s týmy Švédska a Československa a výroky o tom, že neustálá vítězství nad nimi již sovětský tým unavují, vedly k uspořádání výjimečné události, která byla nejen sportovním ale také přímým politickým soubojem těchto dvou zemí.¹⁶ Autora výše zmíněného novinového článku, ruského novináře Borise Fedosova z deníku Izvestija lze společně s Gary Smithem, tajemníkem kanadského velvyslanectví v Moskvě, považovat za původce myšlenky na tuto konfrontaci, jelikož myšlenka uspořádat vzájemný souboj těchto dvou týmů našla pochopení i u osob na nejvyšších politických postech.

V dubnu roku 1972 bylo během mistrovství světa v Praze rozhodnuto o tom, kde a kdy se daná utkání budou odehrávat. Nejprve se měla odehrát čtyři utkání ve čtyřech různých kanadských městech (Montreal, Toronto, Winnipeg a Vancouver) a poté se mělo pokračovat v Sovětském svazu, konkrétně v Moskvě.¹⁷ Všechna čtyři utkání se odehrála

¹⁵ ШАРАФУТДИНОВ, Рустам. "Хоккей, который не забудется никогда": 45 лет назад стартовала Суперсерия СССР - Канада. ТАСС информационное агентство [online]. Rusko: redakce ТАСС информационное агентство, 2017 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://tass.ru/sport/4522544>

¹⁶ JÁČHIM, Václav. *Bitvy, které změnil hokejový svět. Série století slaví 45. narozeniny* [online]. Praha: redakce hokej.cz, 2. 9. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://hokej.cz/bitvy-ktere-zmenily-hokejovy-svet-serie-stoleti-slavi-45-narozneniny/5025021>

¹⁷ DUBEN, Otakar. *Série století 1972: Osm zápasů, které navždy změnil světový hokej* [online]. Praha: redakce hokej.cz, iDnes.cz, iihf.com, sport.cz, stream.cz, 10. 9. 2016 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/sp-v-hokeji/340068-serie-stoleti-1972-osm-zapasu-ktere-navzdy-zmenily-svetovy-hokej/>

na moskevském stadionu Lužniki. Výstavba tohoto stadionu započala v roce 1955 a slavnostně otevřen byl již o rok později.¹⁸

DATUM	MĚSTO	UTKÁNÍ	POČET DIVÁKŮ
2. 9. 1972	Montreal	Kanada – SSSR – 3:7	18 188
4. 9. 1972	Toronto	Kanada – SSSR – 4:1	16 485
6. 9. 1972	Winnipeg	Kanada – SSSR – 4:4	9 800
8. 9. 1972	Vancouver	Kanada – SSSR – 3:5	15 570
22. 9. 1972	Moskva	SSSR – Kanada – 5:4	15 000
24. 9. 1972	Moskva	SSSR – Kanada – 2:3	15 000
26. 9. 1972	Moskva	SSSR – Kanada – 3:4	15 000
28. 9. 1972	Moskva	SSSR – Kanada – 5:6	15 000

Tabulka 3: Přehled všech utkání v rámci Světové série z roku 1972

Během Série století mužstvo Kanady 4x zvítězilo, přičemž vstřelilo 31 branek, mužstvo Sovětského svazu zvítězilo 3x, přičemž vstřelilo 32 branek, a jedno utkání skončilo remízou.

3.2 KLM ÚTOK (ZELENÁ FORMACE)

Tato zkratka znamená důležitou událost v historii ledního hokeje v Sovětském svazu. Jedná se o útočnou lajnu ve složení Vladimir Krutov, Igor Larionov a Sergej Makarov, které se na základě počátečních písmen v příjmení těchto tři hráčů začalo říkat „útok KLM“.

Tuto formaci dal v roce 1982 dohromady trenér sovětského národního týmu Viktor Tichonov, který potřeboval v týmu nahradit tehdejší formaci ve složení Boris Michajlov, Valerij Charlamov a Vladimir Petrov. Rozhodl se dát dohromady tyto tři talentované hokejisty, k nimž později připojil obrannou dvojici Fetisov a Kasatonov. Tato formace, ve spojení s oběma obránci, byla následně představována jako „zelená

¹⁸ РЕУТОВА, Полина. *Дороги на хоккей: Малая спортивная арена "Лужники"* [online]. Rusko: redakce allhockey.ru, 11. 02. 2014 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: https://allhockey.ru/article/show/177479-Dorogi_na_hokkej_Malaya_sportivnaya_arena_Luzhniki

formace“. Toto označení bylo vytvořeno podle barvy tréninkových triček, ve kterých tito hokejisté nastupovali. V brance tuto pěťici sovětských hokejistů doplňoval brankář Vladislav Tretjak. Tato pěťice, respektive šestice hokejistů byla rozdílovým faktorem při dominanci sovětského národního týmu na mistrovstvích světa v hokeji v letech 1982-1983.

Každý člen této formace vynikal odlišnými schopnostmi a každý člen měl jinou roli v týmu. Obrannou dvojici vedl Alexej Kasatonov, jenž nastupoval s číslem sedm. Kasatonov uměl předvídat hru, zastavovat útoky soupeřů a uměl tvrdě a přesně vystřelit na branku soupeře. Vedle Kasatonova nastupoval Vjačeslav Fetisov, jenž často podporoval útočníky ve svém týmu. Fetisov byl všestranný a mimořádně konstruktivní obránce. Před nimi na levém křídle v této útočné trojici nastupoval Vladimir Krutov, talentovaný hokejista, jenž naplno využíval svých dovedností ve prospěch týmu. Na pozici centra hrál Igor Larionov, jenž byl typickým středním útočníkem, který tvořil hru a který měl velký přehled ve hře. Nejrychlejším hráčem této formace byl Sergej Makarov, který nastupoval na pravém křídle. Ve hře vynikal svými přesnými přihrávkami a z celé formace vstřelil za národní tým Sovětského svazu nejvíce branek. Vedle národního týmu tato formace vedle sebe nastupovala i v Sovětské lize ledního hokeje, tehdejší nejvyšší sovětské hokejové soutěži, za armádní klub CSKA Moskva.¹⁹

V roce 1981 se hlavně díky výkonům těchto hráčů podařilo mužstvu Sovětského svazu vyhrát druhý ročník Kanadského poháru, přičemž ve finále Sovětský svaz zvítězil nad domácí Kanadou v poměru 8:1, když se dvakrát prosadil Igor Larionov a jednu branku vstřelil Vladimir Krutov. Pro 16 tisíc diváků, kteří přihlíželi tomuto finálovému utkání, to bylo velké překvapení, jelikož kanadský tým až do finálového utkání v turnaji ani jednou neprohrál.²⁰

Díky kreativitě a fyzické připravenosti se tato sovětská formace postupem času v národním týmu sehrála na takovou úroveň, že její kombinace, díky níž hráče soupeře vždy lehce oklamala, obdivoval celý svět.

¹⁹ HERCEG, Ondrej. *Bez rodin a pod konstantním tlakom. Podmienky pre hokejových reprezentantov ZSSR boli kruté a neúprosne* [online]. Slovensko: blog Denníku N, 19. 2. 2017 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/blog/686645/bez-rodin-a-pod-konstantnym-tlakom-podmienky-pre-hokejovych-reprezentantov-zssr-boli-krute-a-neuposne/>

²⁰ FUKATSCH, Peter. *Zomrel Vladimir Krutov, bojovník z útoku umelcov* [online]. Slovensko: redakce SME, 6. 6. 2012 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://sport.sme.sk/c/6407691/zomrel-vladimir-krutov-bojovnik-z-utoku-umelcov.html>

V roce 1983 na Mistrovství světa tato pětice hokejistů dokázala něco, co do té doby ani od té doby žádná jiná nesvedla. Celá pětka byla zvolena do All Star týmu turnaje, přičemž do brány byl k této pětici nominován Vladimír Trefťák.²¹

3.3 RUSKÁ PĚTKA V NHL

27. října 1995 nastal v NHL ojedinělý úkaz. V zápase mezi Detroitem Red Wings a Calgary Flames nastoupila kompletní pětka hráčů pouze z jediné země – z Ruska. Jednalo se o Sergeje Fjodorova, Igora Larionova, Vjačeslava Kozlova, Vladimira Konstantinova a Vjačeslava Fetisova. Těchto 5 ruských hráčů se rozhodl dát dohromady Scotty Bowman, tehdejší trenér Detroitu Red Wings a zároveň nejúspěšnější trenér v historii této soutěže.

V sezoně 1995/1996 „Ruská pětka“ dovedla Detroit Red Wings k 62 výhrám, což je dodnes platný rekord NHL. V následujícím roce tento tým potvrdil svoji dominanci a získal Stanley Cup – trofej pro vítěze NHL.

V konečném důsledku tato elitní ruská detroitská pětka navždy změnila tvář severoamerického hokeje, jelikož se do té doby v zámoří hrál hokej odlišným stylem. Tito hráči však vynikali kombinací rychlosti a kontroly puku, oba hráči na křídlech si během pobytu na ledě měnili strany, čímž přehrávali a mátlí své soupeře.²²

Pro Detroit Red Wings to bylo jedno z historicky nejúspěšnějších období, když ve dvou sezónách za sebou získal Stanley Cup. K obhajobě Stanley Cupu pomohla právě tato ruská pětka. Až do roku 2016 se v NHL nepodařil žádnému jinému týmu stejný úspěch, jako Detroitu Red Wings.

²¹ HUJO, Branislav. *KLM útok - Sovietska zbraň hromadného ničenia* [online]. Slovensko: redakce šport.sk, 30. 5. 2007 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://sport.aktuality.sk/c/42936/klm-utok---sovietska-zbran-hromadneho-nicenia/>

²² BALÁŠ, David. *Den, kdy se navždy změnila NHL. Ruská pětka před dvaceti lety vtiskla zámořskému hokeji novou tvář* [online]. Praha: redakce nhl.cz, 27. 10. 2015 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.nhl.cz/den-kdy-se-navzdy-zmenila-nhl-ruska-petka-pred-dvaceti-lety-vtiskla-zamorskemu-hokeji-novou-tvar/5007234>

4. NEJVĚTŠÍ RUSKÉ OSOBNOSTI DĚJIN SVĚTOVÉHO HOKEJE

4.1 ANATOLIJ TARASOV

Nejdéle dominantním týmem bylo hokejové mužstvo Sovětského svazu v době vedení Anatolije Tarasova, legendárního sovětského trenéra. Sovětský hokejový národní tým vedl mezi roky 1952–1972. Za toto období národní tým získal 11 titulů na mistrovství světa.

Anatolij Tarasov se narodil 10. prosince 1918 v Moskvě. Od malička se zajímal o lední hokej a společně s bratrem nastoupil na hokejovou školu a poté do mládežnického týmu moskevského Dynama. Po ukončení svého pobytu v tomto mládežnickém týmu Anatolij vystudoval Vyšší trenérskou školu na Moskevském institutu tělesné výchovy. Během svého působení ve vnitřních jednotkách sovětské armády byl doporučen na funkci trenéra fotbalového i hokejového týmu letectva Moskevského vojenského okruhu.²³

Když byl v roce 1946 v Sovětském svazu založen armádní hokejový klub CSKA Moskva, tak se na základě svých trenérských úspěchů stal Anatolij Tarasov jeho trenérem. Toto armádní mužstvo vedl mezi roky 1946–1975, přičemž za toto období dovedl tým CSKA Moskva k 19 titulům v Sovětské lize, v tehdejší nejvyšší sovětské hokejové lize. Tarasov byl na svých trénincích i mimo něj pověstný pro svůj důraz na fyzicky náročnou přípravu na hokejová utkání. Ve svém mužstvu rovněž neakceptoval sobectví ani velké ego. Z důvodu svých mnohdy krutých a neortodoxních metod byl u mnohých hokejistů velmi neoblíbený.²⁴ V roce 1958 se Anatolij Tarasov stal také trenérem sovětského národního mužstva, se kterým celkem 9x zvítězil na mistrovství světa.

Přínos Anatolije Tarasova pro ruský lední hokej nespočívá jen v jeho svérázných taktikách a v počtu jeho trenérských trofejí. Spočívá však také ve výchově velkého množství sovětských hokejistů, které během své kariéry trénoval a kterým pomohl stát se ruskými hokejovými legendami. Mezi jeho svěřence patřil Boris Michajlov, Valerij

²³ БЕРЕЖНОЙ, Виктор. *ТАРАСОВ АНАТОЛИЙ. Гений советского хоккея Анатолий Тарасов калечил своих игроков и давил на них с помощью их жен* [online]. Rusko: redakce internetového serveru real-vin.com, 8. 12. 2016 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <http://real-vin.com/tarasov-anatolij-genij-sovetskogo-hokkeja-anatolij-tarasov-kalechil-svoih-igrokov-i-davil-na-nih-s-pomoshhju-ih-zhen>

²⁴ ТАРАСОВ, Анатолий. *Хоккей. Родоначалники и новички*. Эксмо, 2014. ISBN 978-5-699-68166-2.

Charlamov, Vjačeslav Fetisov či Vladislav Tret'jak, kterému již během společného působení v CSKA řekl, že z něho udělá nejlepšího hokejového brankáře světa. Podle mnohých hokejových odborníků toto tvrzení opravdu dokázal splnit.²⁵

Když Tarasov začínal ve své trenérské činnosti, vycházel z taktiky a stylu hry, který praktikovali kanadští hokejisté v NHL i v národním týmu. Kanadský styl hokeje byl v té době velmi jednoduchý, avšak velmi účinný. Spočíval v tom, že jeden hráč, jenž byl v určitý moment v držení puku, diktoval hru a ostatní čtyři spoluhráči, kteří byli v dané chvíli v poli, vycházeli z jeho nápadů. Během několika let však Tarasov tento styl hry zcela změnil.²⁶

Každé utkání svého týmu prožíval Tarasov velmi emotivně a vždy se snažil přicházet s novými, netradičními taktickými nápady.

Jako příklad lze uvést finálové utkání Světového poháru v roce 1971, kdy proti sobě nastoupily národní tým Sovětského svazu a národní tým Švédska. Sovětskému týmu se v tomto utkání od začátku nedařilo a po dvou třetinách prohrávali 2:3. Během poslední přestávky se však udála zajímavá událost. Tarasov, jehož asi nejvíce znepokojoval průběžný výsledek, přišel do šatny svého týmu, přerušil promluvu Černyševa, jeho trenérského kolegy u národního týmu, a zazpíval národní hymnu Sovětského svazu. Tento taktický počin sovětskému týmu psychicky velmi pomohl a mužstvo ve třetí třetině zvítězilo v poměru 4:0. Na konci utkání tedy národní mužstvo Sovětského svazu již podeváté slavilo získání zlatých medailí na mistrovství světa.²⁷

4.2 VIKTOR TICHONOV

Na Anatolije Tarasova navázal další důležitý trenér v historii ruského ledního hokeje. Jedná se o úspěšného trenéra Viktora Tichonova, jenž vedl sovětský hokejový národní tým v letech 1977–1994, během nichž se sovětskému národnímu týmu podařilo 8x vyhrát hokejové mistrovství světa.

²⁵ БЕЛОВ, Андрей. *ТАК ПОБЕЖДАЛ ВЕЛИКИЙ ТАРАСОВ* [online]. Rusko: redakce Спорт Экспресс, 11. 12. 2012 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://www.sport-express.ru/hockey/reviews/809284/>

²⁶ BIELIK, Monika. Anatolij Tarasov – otec ruského hokeja, ktorý ho vyniesol až na Olymp. *Šport.sk* [online]. Slovensko: Redakce Šport.sk, 26. 12. 2017 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://sport.aktuality.sk/c/312036/video-anatolij-tarasov-otec-ruskeho-hokeja-ktory-ho-vyniesol-az-na-olymp/>

²⁷ МАКАРЫЧЕВ, Максим. *Анатолий Тарасов: "Отец советского хоккея"* [online]. Rusko: redakce Российская газета РГ.РУ, 05. 01. 2014 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://rg.ru/2014/01/05/tarasov-site.html>

Viktor Tichonov se narodil v roce 1930 v Moskvě. Již od dětství se začal věnovat lednímu hokeji. Nastupoval za moskevské CSKA i za jeho rivala Dynamo, v nichž nastupoval na pozici obránce. Jeho hráčská kariéra však zdaleka nebyla tak úspěšná, jako jeho kariéra trenérská. S trénováním začal na pozici asistenta trenéra v týmu Dynamo Moskva. V pozici hlavního trenéra však poprvé působil v týmu Dinama Rigy. Pod jeho vedením se tomuto lotyšskému týmu poměrně dařilo a v roce 1977 se přesunul na pozici trenéra do nejúspěšnějšího týmu ruského ledního hokeje, do armádního mužstva CSKA Moskva.²⁸ Ve stejném roce se ujal i sovětského národního týmu.

Jako trenér však u hráčů velmi oblíbený nebyl. Způsob trenérského vedení, které Viktor Tichonov praktikoval, bylo přísné a velmi fyzicky náročné. Jeho systém byl založen na neustálém opakování tréninků a zápasů, kdy svým svěřencům nedovoľoval ani kontakt s vlastní rodinou. Během tréninků byli hráči od svých rodin odloučeni i na několik měsíců, přičemž tento jeho tréninkový režim platil pro všechny jeho hráče stejně. Tyto fyzicky náročné tréninky však nakonec přispěly k dominanci Sovětského svazu v ledním hokeji. Po ukončení svého sedmnáctiletého působení v armádním hokejovém týmu i v národním hokejovém týmu se přesunul na pozici prezidenta v moskevském klubu CSKA.²⁹ Viktor Tichonov byl za svůj přínos hokeji oceněn zápisem do hokejové síně slávy v roce 1998.

Viktor Tichonov zemřel v roce 2014 v Moskvě, přičemž francouzský deník L'Équipe tuto zprávu komentoval slovy: umřel symbol zlatého věku sovětského hokeje.

²⁸ JÁCHIM, Václav. *Na hráče byl pes, ale uměl! Zemřel legendární Viktor Tichonov* [online]. Praha: redakce hokej.cz, 24. 11. 2014 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.hokej.cz/na-hrace-byl-pes-ale-umel-zemrel-legendarni-viktor-tichonov/5003854>

²⁹ ŠEBELA, Miloslav. *Pre hráčov bol diktátorom, v hokeji však spravil Tichonov revolúciu* [online]. Slovensko: redakce SME, 24. 11. 2014 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://sport.sme.sk/c/7510397/pre-hracov-bol-diktatorom-v-hokeji-vsak-spravil-tichonov-revoluciu.html>

5. NEJVÝZNAMNĚJŠÍ RUŠTÍ HOKEJISTÉ DĚJIN SVĚTOVÉHO HOKEJE

Již od počátku vzniku ledního hokeje v Sovětském svazu, ho ve světě reprezentovalo mnoho hokejistů, kteří dosáhli mnoha individuálních a týmových úspěchů, avšak do roku 1972, než se uskutečnila hokejová Supersérie, mnoho hokejových odborníků pochybovalo o tom, že v Sovětském svazu hrají skvělí hokejisté, kteří by se mohli rovnat s celým hokejovým světem.³⁰ Pro toto období je především příznačný Valerij Charlamov, jenž je mnohými odborníky považován za jedno z nejlepších levých křídel v historii ledního hokeje.

Po pádu Sovětského svazu v roce 1989 mnoho ruských hokejistů začalo hrát v kanadsko-americké klubové soutěži NHL, nejlepší hokejové lize světa. Ruští hokejisté však zpočátku nebyli u fanoušků NHL velmi oblíbeni, i když začali získávat nejrůznější individuální ocenění. Takovým příkladem je Sergej Makarov, jenž hned ve své první sezóně v NHL získal cenu pro nejlepšího nováčka soutěže, což svědčilo o jeho kvalitě.

Změna nastala až v roce 1994, kdy za americký tým Detroit Red Wings začali společně nastupovat Sergej Fjodorov, Vjačeslav Kozlov, Igor Larionov, Vladimír Konstantinov a Vjačeslav Fetisov, který je označován jako jeden z nejlepších sovětských hokejistů, který kdy nastupoval na pozici obránce.

Společně tato ruská formace přinesla do NHL nový rychlý styl hry, s velkým množstvím přihrávek. Tento styl hry byl velmi účinným, což vedlo v sezóně 1995-96 k zisku 327 kanadských bodů, které tato ruská pětka v soutěži nasbírala. Týmového úspěchu se tato ruská formace dočkala o rok později, když jejich tým získal Stanley Cup. Detroit Red Wings dokonce dokázal tuto trofej v následující sezóně obhájit.³¹

V roce 2004 začala zámožská kariéra ruského hokejisty Alexandra Ovečkina, která v současnosti stále trvá. Tento hráč v NHL již vstřelil 607 branek. Žádný z ruských hokejistů pak nedokázal v NHL vstřelit tolik branek, jako právě on.

³⁰ BURKERT, Marek. *90. léta přinesla invazi ruských a českých hvězd* [online]. Praha: redakce NHL.com, 7. 10. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.nhl.com/cs/news/rusove-v-90-letech-pomahali-zmenit-nhl/c-291660434>

³¹ DAVID, Tomáš. *Hvězdy, superhvězdy a hokejoví bozi: Nicklas Lidström* [online]. Praha: redakce NHLportal.cz, 20. 11. 2016 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.nhlportal.cz/?page=clanekdetail&id=7729>

5.1 VALERIJ CHARLAMOV

Valerij Charlamov se podle mnohých odborníků řadí mezi nejlepší hokejisty, kteří kdy nastupovali na pozici levého křídla. Zajímavostí tohoto vynikajícího bruslaře je to, že nikdy nehrál v NHL, nejlepší hokejové soutěži světa. Celou svou klubovou kariéru strávil v jediném ruském klubu, a to v CSKA Moskva. Jeho klubové statistiky dokumentuje tabulka 4. I přes tento fakt je po něm pojmenováno ocenění, které se každoročně uděluje nejlepšímu ruskému hokejistovi hrajícímu v NHL.

Do roku 1972 byl však Valerij Charlamov poměrně neznámý. Jeho talent se projevil při Sérii století, osmi zápasech mezi Sovětským svazem a Kanadou. Valerij Charlamov, jenž na dresu nosil číslo 17, si svými skvělými výkony v těchto utkáních vysloužil největší pozornost u hráčů Kanady, přičemž jejich styl hry často končil až za hranicí pravidel.³² Nejznámějším případem v této Supersérii, je seknutí hokejisty Bobbyho Clarkeho, jenž v šestém utkání této série udeřil hokejkou Charlamova do kotníku. Výsledkem byla zlomenina pravé nohy, která ho vyřadila z následujícího sedmého utkání ze hry. Do posledního osmého utkání však i přes svou zdravotní indispozici nastoupil, jeho hra však nebyla stejně kvalitní jako v předchozích zápasech.

Během své hokejové kariéry, kdy dokázal 2x vyhrát olympijské hry, byl dvakrát vyhlášen nejlepším hokejistou Sovětského svazu. Za jeho největší sportovní selhání lze podle mnohých názorů považovat porážku od Spojených států amerických na olympijských hrách v roce 1980, kdy za americký tým nastoupili pouze univerzitní hráči. Tento americký univerzitní tým celou olympiádu vyhrál, když také porazil tým Sovětského svazu, za který nastoupil Valerij Charlamov, či Vladislav Tret'jak.

V roce 2013 vznikla v Rusku filmová adaptace s hokejovou tematikou, životopisné drama s názvem „Legenda 17“, které zobrazuje život i sportovní kariéru Valerije Charlamova, hráče, jenž v roce 1981 tragicky zahynul ve svých 33 letech. Mnozí hokejoví experti ho dodnes považují za jednoho z mnoha hokejových vzorů pro mladé hokejisty.³³

³² KVASNIČKA, Drahomír. *Mistři svého řemesla aneb 12 nejlepších levých křídel v historii světového hokeje* [online]. Praha: redakce sportrevue.cz, 10. 9. 2017 [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://sportrevue.isport.blesk.cz/mistri-sveho-remesla-aneb-12-nejlepsich-levych-kridel-v-historii-svetoveho-hokeje#part=12>

³³ СЕДОВ, Александр. *Харламов любил сыграть красиво* [online]. Rusko: redakce Газета.Ру, 14. 01. 2018 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: https://www.gazeta.ru/sport/2018/01/14/a_11612198.shtml?updated

ROK	TÝM	ZÁPASY	BRANKY	ASISTENCE	BODY
1967-68	CSKA Moskva	15	2	3	5
1968-69	CSKA Moskva	42	37	12	49
1969-70	CSKA Moskva	33	33	10	43
1970-71	CSKA Moskva	34	40	12	52
1971-72	CSKA Moskva	31	26	16	42
1972-73	CSKA Moskva	27	19	13	32
1973-74	CSKA Moskva	26	20	10	30
1974-75	CSKA Moskva	31	15	24	39
1975-76	CSKA Moskva	34	18	18	36
1976-77	CSKA Moskva	21	18	8	26
1977-78	CSKA Moskva	29	18	24	42
1978-79	CSKA Moskva	41	22	26	48
1979-80	CSKA Moskva	42	16	22	38
1980-81	CSKA Moskva	30	9	16	25
Celkem		436	293	214	507

Tabulka 4: Klubová kariéra Valerije Charlamova a jeho osobní statistiky (zdroj: eliteprospects.com)

5.2 VJAČESLAV FETISOV

Vjačeslav Fetisov bývá někdy označován za historicky nejlepšího obránce, který kdy nastupoval za hokejovou reprezentaci Sovětského svazu. Za národní mužstvo hrál v letech 1977-1996, tedy v době, kdy Sovětský svaz zažíval úspěšné hokejové období. V tomto období za ruský národní tým nastupovala pro soupeře velmi nebezpečná formace s označením „Zelená formace“, jejíž členové byli Krutov, Larionov, Makarov, Kasatonov a Fetisov, jenž zastával roli kapitána a trenérem národního mužstva

Sovětského svazu byl Viktor Tichonov. S národním týmem Vjačeslav Fetisov vyhrál 7x mistrovství světa a 2x olympijské hry.

Vjačeslav Fetisov strávil převážnou část své hráčské kariéry v domácí soutěži, ve které nastupoval za historicky nejúspěšnější ruský tým - CSKA Moskva. V roce 1989 se vydal do NHL, v níž po dobu 6 let nastupoval za New Jersey Devils a poté po dobu 4 let za Detroit Red Wings, v jehož dresu získal 2x Stanley Cup. Celkem v této soutěži odehrál 546 zápasů.³⁴

V roce 1997 získal svůj první Stanley Cup a vstoupil tak do společnosti Triple Gold Clubu. Tato skupina hokejistů sdružuje vítěze tří nejvýznamnějších kolektivních trofejí, které lze v ledním hokeji získat. Jedná se o vítězství na zimních olympijských hrách, na mistrovství světa a získání Stanley Cupu. V současnosti do této společnosti patří 28 hokejistů, z nichž sedm hokejistů je ruské národnosti (viz. tabulka 5).

ROK VSTUPU DO TRIPLE GOLD CLUBU	JMÉNO HOKEJISTY
1996	Valerij Kamenskij
1996	Alexej Gusarov
1997	Vjačeslav Fetisov
1997	Igor Larionov
2000	Alexandr Mogilnyj
2000	Vladimir Malachov
2018	Pavel Dacjuk

Tabulka 5: Ruští hokejisté, patřící do společnosti Triple Gold Clubu

5.3 SERGEJ MAKAROV

Sergej Makarov se narodil 19. června 1958 v Čeljabinsku. Už od malička se učil stát na bruslích a držet hokejku. V pěti letech začal hrát lední hokej se staršími

³⁴ WEINFORTNER, Richard. *Najväčšie chvíle v histórii formácie KLM* [online]. Slovensko: redakce Šport 7, 8. 6. 2012 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.sport7.sk/21320/najvacsie-chvile-v-historii-formacie-klm>

sedmiletými chlapci. Studoval na Čeljabinské vysoké škole tělesné výchovy a poté začal profesionálně hrát za Traktor Čeljabinsk, jelikož v něm trenéři viděli perspektivního hokejistu.

V roce 1978 si tehdejší trenér sovětského národního týmu Viktor Tichonov pozval Makarova k přípravnému utkání. Tichonov se rozhodl připojit ho k Vjačeslavu Fetisovovi, Alexeji Kasatonovovi a Vladimíru Krutovovi a dal tak vzniknout asi nejlepší hokejové pětce, která kdy na světě hrála (Igora Larionova k nim připojil o dva roky později). Při svém debutu vstřelil Makarov jednu branku a Sovětský svaz porazil Finsko vysoko 9:0. Rovněž ve svém druhém mezinárodním utkání dokázal vstřelit branku, což mu otevřelo bránu k MS v Praze, na němž sovětský národní tým získal zlaté medaile.

V 70. letech se tomuto týmu podařilo vyhrát pětkrát po sobě hokejové mistrovství světa, k tomu jednou vyhrál Kanadský pohár. Díky této dominanci se sovětskému národnímu týmu začalo přezdívat „Rudá mašina“ a právě Makarov se stal nejlepším střelcem mistrovství světa v letech 1983, 1985 a 1986. Stejně tak byl často zařazován do All Stars týmů na MS.³⁵

V roce 1989 se vydal ve svých 31 letech hrát do NHL. Za své výkony ve své první sezóně v týmu Calgary Flames získal ocenění pro nejlepšího nováčka soutěže. Stal se suverénně nejstarším držitelem tohoto ocenění. Od té doby však vedení NHL nově zavedlo pravidlo o věkovém omezení do 26 let pro nejlepšího nováčka v NHL.³⁶

5.4 ALEXANDR OVEČKIN

Alexandr Ovečkin se narodil 17. září 1985 v Moskvě. Oba jeho rodiče bývali špičkovými sportovci. Jeho otec hrál profesionálně fotbal a jeho matka hrála profesionálně basketbal (2x byla členem vítězného týmu na OH). Mladý Alexandr si však oblíbil lední hokej a od svých osmi let se mu začal aktivně věnovat. Trenéři

³⁵ БЕКТЕМИРОВ, Фарид. *Во славу ИИХФ. Часть 97. Сергей Макаров* [online]. Rusko: redakce Чемпионат Championat, 10. 7. 2012 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <https://www.championat.com/hockey/article-3171093-vo-slavu-iikhf-chast-97-sergej-makarov.html>

³⁶ LACINA, Jiří. *Sergej Makarov – hokejový génius, sveráz a potížista* [online]. Praha: redakce nhl.cz, 7. 7. 2015 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <http://www.nhl.cz/sergej-makarov-hokejovy-genius-sveraz-a-potizista/5006275>

mládeže v něm viděli velký potenciál a už ve svých šestnácti letech poprvé nastoupil za seniorský tým moskevského Dynama.³⁷

V roce 2004, v jeho osmnácti letech si ho v draftu na první pozici vybral Washington Capitals, tým hrající slavnou NHL, za něhož stále nastupuje. Ovečkin hned ve své první sezoně získal Calder Memorial Trophy, což je ocenění pro nejlepšího nováčka NHL. V roce 2008 podepsal profesionální smlouvu na dobu 13 let s finančním příjmem 124 milionů dolarů, což byla tehdejší největší hokejová smlouva na světě.³⁸

Za hlavní Ovečkinovu přednost je považována jeho střelecká dovednost a jeho rychlá a přesná střela zápěstím. Během kariéry v NHL odehrál v základní části 1003 utkání, ve kterých vstřelil úctyhodných 607 branek a zapsal 1122 kanadských bodů (pozn. nezapočítána probíhající sezona 2018/2019). Ovečkin se stal prvním ruským hokejistou, který v NHL vstřelil přes 600 branek a celkově 20. hokejistou na světě.³⁹ V play off se mu v individuálních statistikách také velmi daří, když ve 121 utkáních vstřelil 61 branek a zaznamenal 117 kanadských bodů. V loňské sezoně se mu po čtrnácti letech v NHL podařilo s týmem získat Stanley Cup.

Mezi Ovečkinovi nejcennější individuální trofeje patří zisk Art Ross Trophy, což je ocenění pro nejlepšího hráče kanadského bodování NHL, kterou získal v roce 2008. Ovečkin je také dvojnásobným držitelem Maurice Richard Trophy (= cena pro nejlepšího střelce základní části NHL) za roky 2008 a 2009.

Mezi jeho největší reprezentační úspěchy patří zlaté medailové úspěchy z mistrovství světa v Kanadě (rok 2008), ve Švédsku a Finsku (rok 2012) a v Bělorusku (rok 2014). Rovněž se mu podařilo získat 2 stříbrné a 3 bronzové medaile z MS.⁴⁰ Nikdy se mu však nepodařilo vyhrát zimní olympijské hry, kterých se již celkem 3x účastnil.

³⁷ MIHÁLIK, Jakub. *Hviezdy ZOH: Alexander Ovečkin – ruský bohatier* [online]. Slovensko: redakce Sport 7, 7. 2. 2014 [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <https://www.sport7.sk/60419/hviezdy-zoh-alexander-oveckin-rusky-bohatier>

³⁸ GAINES, Cork. *The 25 highest-paid players in the NHL* [online]. 8. 6. 2018 [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/nhl-highest-paid-players-2017-10>

³⁹ ДЕМИДОВ, Сергей. *Восемь причин любить Александра Овечкина* [online]. Rusko: redakce nhl.com, 13. 3. 2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.nhl.com/ru/news/eight-reasons-to-love-alex-ovechkin-in-600-words/c-296592028>

⁴⁰ JANKO, Ivan. *O tragicky zosnulom bratovi sa Alexander Ovečkin nikdy s nikým nerozpráva* [online]. Slovensko: redakce Pluska.sk, 4. 10. 2012 [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <http://www.pluska.sk/sport/hokej/o-tragicky-zosnulom-bratovi-alexander-oveckin-nikym-nikdy-nerozprava.html>

6. VLADISLAV TREŤJAK JAKO HOKEJISTA

Vladislav Treťjak se narodil 25. dubna 1952 v Dmitrově, nedaleko Moskvy. V roce 1954 sovětský národní tým debutoval na světovém šampionátu v ledním hokeji ve Stockholmu, na němž získal zlaté medaile a lední hokej se stal v Sovětském svazu velmi populární. Lední hokej si oblíbil i Vladislav, kterého naučili bruslit jeho rodiče.⁴¹

V roce 1963 nastoupil do hokejové školy moskevského týmu CSKA, přičemž nejprve nastoupil na pozici útočníka, avšak později si dobrovolně vyzkoušel pozici brankáře. V jeho patnácti letech si ho oblíbil trenér Anatolij Tarasov, který se mu rozhodl dát příležitost v prvním mužstvu moskevského CSKA.⁴² Od roku 1968 začal nastupovat za první mužstvo CSKA a nakonec v něm strávil 16 sezon, během nichž slavil 13x vítězství v nejvyšší sovětské hokejové lize. Ve svých osmnácti letech následně poprvé nastoupil za národní tým Sovětského svazu. V dresu národního týmu se postupně vypracoval mezi nejvýznamnější ruské hokejisty dějin světového hokeje.

Vladislav Treťjak je podle některých hokejových odborníků považován za vůbec nejlepšího brankáře v historii ledního hokeje. Podle některých jiných názorů však nedosahoval takových kvalit, jako třeba Terry Sawchuk, který 4x získal Vezinovu trofej pro nejlepšího brankáře NHL, nebo Jacques Plante, který stejnou trofej získal 7x. Je však velmi obtížné srovnávat tyto tři brankáře, protože Vladislav Treťjak nikdy v NHL nehrál. IIHF nicméně Treťjaka vyhlásila nejlepším brankářem 20. století, což je společně s tím, že byl během své kariéry 4x vyhlášen nejlepším brankářem na MS, jeho největším individuálním oceněním.⁴³

Během své hokejové kariéry v národním týmu prožil Vladislav Treťjak mnoho památných okamžiků, jako například na MS v Praze v roce 1978. Na tomto mistrovství světa o celkovém prvenství Sovětského svazu rozhodl pouze větší počet vstřelených branek, když se rozhodující zápasy hrály systémem finálové skupiny (dnes je formát MS zcela odlišný). V rozhodujícím zápase s Československem museli zvítězit nejméně o dvě branky, což se jim podařilo (zvítězili v poměru 3:1). Tímto vítězstvím Sovětský svaz

⁴¹ СУДЛИЕНКОВА, Наталья. Владислав Третьяк: "На Олимпиаде надо опасаться всех соперников". *Пражский телеграф*. 2017. ISSN 1803-8816.

⁴² РАЗЗАКОВ, Федор. *Владислав Третьяк. Легенда №20*. Алгоритм, 2014. ISBN 978-5-4438-0628-0.

⁴³ KNAP, Karel. *Nejlepší gólmán všech dob. Treťjak? Plante? Hašek?* [online]. Praha: redakce iDNES.cz, 24. 2. 2011 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: https://hokej.idnes.cz/nejlepsi-golman-vsech-dob-tretjak-plante-hasek-fqk-/reprezentace.aspx?c=A110224_130553_reprezentace_cig

ukončil dvouletou hokejovou nadvládu týmu ČSSR a zahájil tím vlastní unikátní sérii pěti titulů na MS (1978-1983).

V roce 1983 byl Tretjak draftován kanadským týmem Montreal Canadiens do NHL, avšak v této soutěži si nikdy nezahrál. Sovětští političtí představitelé mu přestup zakázali. Toto rozhodnutí následně vedlo k tomu, že se rozhodl ukončit kariéru v národním týmu, jakožto i v týmu CSKA. Přestože v nejlepší hokejové lize světa nikdy nehrál, stal se v roce 1989 prvním evropským hokejistou, jenž byl přijat do hokejové Síně slávy.⁴⁴

⁴⁴ PELLETIER, Joe. *Vladislav Tretiak* [online]. Kanada, 13. 7. 2006 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://internationalhockeylegends.blogspot.cz/2006/07/vladislav-tretiak.html>

7. VLADISLAV TREŤJAK JAKO PŘEDSEDA RUSKÉ HOKEJOVÉ FEDERACE

V roce 2006 se tento bývalý sovětský brankář stal předsedou ruské hokejové federace, přičemž se od počátku snažil ruský hokej pozvednout a vrátit mu dřívější slávu. Ruský národní tým se totiž nacházel v takové situaci, že od roku 1993 nevyhrál ani mistrovství světa ni olympijské hry.

Na pozici hlavního trenéra byl dosazen Vjačeslav Bykov, který dostal za úkol zvítězit na domácím mistrovství světa pořádaném v roce 2007, které se odehrávalo v Moskvě a v Petrohradě. Na tomto turnaji se ruskému národnímu týmu podařilo vybojovat bronzové medaile. Široká ruská hokejová veřejnost však brala tuto medaili jako prohru, nicméně zisk této medaile znamenal předzvěst návratu úspěšných časů pro Rusko. Hned na dalším hokejovém šampionátu v roce 2008 pořádaném v kanadském Quebecu a Halifaxu, totiž národní tým Ruska vybojoval zlaté medaile.

Od mistrovství světa z roku 2014 se však národní hokejový tým opět nachází v útlumu.

ROK	UMÍSTĚNÍ NA TURNAJI	POŘADATELSKÁ ZEMĚ
MS 2007	3. místo	Rusko
MS 2008	1. místo	Kanada
MS 2009	1. místo	Švýcarsko
OH 2010	6. místo	Kanada
MS 2010	2. místo	Německo
MS 2011	4. místo	Slovensko
MS 2012	1. místo	Finsko a Švédsko
MS 2013	6. místo	Švédsko a Finsko
OH 2014	5. místo	Rusko
MS 2014	1. místo	Bělorusko

MS 2015	2. místo	Česká republika
MS 2016	3. místo	Rusko
MS 2017	3. místo	Německo a Francie
MS 2018	6. místo	Dánsko

Tabulka 6: Umístění ruského národního týmu na světových mistrovstvích a olympijských hrách od nástupu Vladislava Tretjaka na pozici předsedy ruského svazu

Jakožto předseda ruského hokeje má rovněž za úkol stále více propagovat lední hokej v Rusku, což se mu v posledních letech vcelku daří. Vladislav Tretjaka se také snaží vylepšovat zázemí pro lední hokej, snaží se podporovat výstavbu nových hokejových arén v Rusku. Podle Tretjaka je dále nezbytné vytvářet vhodné podmínky pro objevování nových mladých talentovaných hokejistů.⁴⁵

⁴⁵ LISENKOV, Pavel. *Legend no. 20* [online]. Rusko: redakce IIHF.com, 3. 5. 2016 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://www.iihfworlids2016.com/en/news/legend-no-20/>

8. HOKEJOVÁ TERMINOLOGIE V RUSKO-ČESKÉM SLOVNÍKU SPORTOVNÍ TERMINOLOGIE

Tato práce je věnována ruskému hokeji, proto se v 2. části práce zaměříme na terminologii daného druhu sportu. Základem pro rusko-český glosář hokejových pojmů, který v této bakalářské práci zastává roli přílohy číslo 1, je materiál excerpovaný z Rusko-českého slovníku sportovní terminologie M. Machalové a E. Vysloužilové (Machalová a kol., 2014) doplněný termíny autora práce.

Nejprve si definujeme, co znamená označení *termín*. Podle Slovníku spisovné češtiny pro školu a veřejnost (2005, s. 448) je termín definován jako odborná pojmenovací jednotka s přesným významem.

V našem glosáři (v příloze č. 1) je 79 termínů spojených s ledním hokejem, které jsme excerpovali z uvedeného slovníku sportovní terminologie. Mezi nimi je 51 podstatných jmen (což představuje 64 % výrazů v glosáři), 21 termínů s přídavným jménem (27 %) a 7 sloves (9 %).

Tyto hokejové termíny jsme rozšířili o dalších 75 termínů dle vlastního výběru, které představuje příloha č. 2. Tato skupina výrazů obsahuje 49 podstatných jmen (65 %), 20 termínů s přídavným jménem (27 %) a 6 sloves (8 %).

Dále se zaměříme na popis stupně ekvivalence ruských a českých termínů z oblasti ledního hokeje.

EKVIVALENCE TERMÍNŮ V RUSKO-ČESKÝCH GLOSÁŘÍCH

CIZÍ SLOVO V RUSKÉM JAZYCE	CIZÍ SLOVO V ČESKÉM JAZYCE
ассистирование	asistence
брейк	brejk (rychlý protiútok)
бэкхенд	bekhend
драфт	draft
форчекинг	forčekink (útočné bránění v ledním hokeji)

Lze vidět, že v ruštině jsou slova cizího původu transkribována, zatímco do češtiny jsou převzata v původním znění, tj. transplantována, ale během užívání jsou tato

slova postupně přizpůsobována českému znění, např. angl. *forechecking* – čes. *forčekink*, také angl. *backhand* – čes. *bekhend* aj.

CIZÍ SLOVO V RUSKÉM JAZYCE	PŮVODNÍ ČESKÉ SLOVO
блокер (блин)	vyrážečka (brankářská rukavice)
овертайм	prodloužení

Stejně jako v předchozí skupině slov, je i na těchto příkladech možné vidět, že velké množství hokejových pojmů v ruském jazyce je cizího původu a jsou převedena do cyrilice na fonetickém principu, tj. podle jejich znění v cizím jazyce. Pro český jazyk však pro některé tyto pojmy platí, že mají ekvivalent českého původu (angl. *blocker* – rus. *блокер* – čes. *vyrážečka*).

PŮVODNÍ RUSKÉ SLOVO	CIZÍ SLOVO V ČESKÉM JAZYCE
игрок первой пятёрки	hráč první formace

Najdeme ale i případy, kdy je v ruštině původní slovo, zatímco v češtině se používá jak slovo cizí, tak slovo původní.

POROVNÁNÍ SLOV A SLOVNÍCH SPOJENÍ V RUSKO-ČESKÝCH GLOSÁŘÍCH Z HLEDISKA POČTŮ KOMPONENTŮ

JEDNO SLOVO V RUSKÉM JAZYCE	DVĚ SLOVA V ČESKÉM JAZYCE
капа	chránič zubů
лайнсмен	čárový rozhodčí
налокотник	loketní chránič
проброс	zakázané uvolnění

Určitá skupina slov existuje v ruském jazyce jako jednoslovný termín, jako například slovo *лайнсмен* (ang. *linesmen*). V tomto případě však mu v českém jazyce odpovídá slovní spojení: pojmenování ve formě substantiva ve spojení s přívlastkem shodným (*čárový rozhodčí*).

VÍCESLOVNÉ POJMENOVÁNÍ V RJ	JEDNOSLOVNÉ POJMENOVÁNÍ V ČJ
вести шайбу	kličkovat (s pukem)
вратарская площадка	brankoviště
место запасных игроков	střídačka
предохранительные щитки	betony
товарищ по команде	spoluhráč

V tomto případě ruskému slovnímu spojení odpovídá v češtině analytické (tj. jednoslovné) pojmenování, kdy např. substantivu s přívlastkem shodným – *вратарская площадка*, odpovídá jednoslovný termín *brankoviště*.

SLOVNÍ SPOJENÍ V RUSKÉM JAZYCE	SLOVNÍ SPOJENÍ V ČESKÉM JAZYCE
защитная сетка	ochranná síť
минутный перерыв	oddechový čas
хоккейный матч	hokejový zápas
хоккейный стадион	hokejový stadion
штрафной бросок	trestné střelení

Pro tyto příklady platí pro oba jazyky dvouslovné výrazy, v podobě substantiva s přívlastkem shodným.

RUSKÉ SLOVNÍ SPOJENÍ S GENITIVEM – SLOVNÍ SPOJENÍ SLOŽENÉ Z ADJEKTIVA A SUBSTANTIVA V JAZYCE ČESKÉM

зона защиты	obrné pásmo
зона нападения	útočné pásmo
круг вбрасывания	středový kruh / kruh pro vhazování
потолок зарплат	platový strop
скамья штрафников	trestná lavice

Pro tuto skupinu termínů platí odborné pojmenování obsahující v ruském jazyce dvě substantiva, přičemž jedno z nich má tvar genitivu. Slovní spojení tohoto typu jsou v ruštině – na rozdíl od češtiny – velmi frekventovaná. V českém jazyce jim nejčastěji odpovídají termíny ve formě adjektiva a substantiva.

SROVNÁNÍ TERMÍNŮ Z HLEDISKA POČTŮ KOMPONENTŮ

DELŠÍ SLOVNÍ KONSTRUKCE V RJ	KRATŠÍ SLOVNÍ KONSTRUKCE V ČJ
двойной малый штраф	dvojitý trest
место запасных игроков	střídačka

V ruském jazyce se jedná o opisná víceslovná pojmenování (rus. - *место запасных игроков*), kterým obvykle v češtině odpovídá kratší slovní konstrukce, i když v českém jazyce mohou být tato slovní spojení vícečlenná (*místo pro střídající hráče*). Pro český jazyk jsou však v některých případech vhodnější a přesnější jednoslovné termíny (čes. *střídačka*).

DVĚ PODSTATNÁ JMÉNA V RUSKÉM JAZYCE ODPOVÍDAJÍ JEDNOMU PODSTATNÉMU JMÉNU V ČESKÉM JAZYCE

судья видеоповторов	videorozhodčí
---------------------	---------------

V tomto případě se v ruštině jedná o konstrukci se dvěma substantivy, ale v češtině jde o složeninu (*video + rozhodčí*).

SLOŽENÁ CIZÍ SLOVA SE SPOJOVNÍKEM V RUSKÉM JAZYCE ODPOVÍDAJÍ V ČEŠTINĚ CIZÍM SLOVŮM BEZ SPOJOVNÍKU

боди-чек	bodyček (povolený náraz tělem za účelem zastavení soupeře)
тайм-аут	timeout
фарм-клуб	farma (záložní mužstvo)
хет-трик	hattrick (vstřelení tří gólů v jednom zápase jedním hráčem)

Užívání spojovníků ve složených slovech cizího původu, je v ruském jazyce poměrně časté. Všechny čtyři výše uvedené příklady ukazují na stejný způsob adaptace cizích slov přejatých z jazyka anglického v ruském jazyce. Jedná se o cizí výrazy obsahující dvě substantiva se spojovníkem. Český jazyk místo toho užívá buď jedno slovo, nebo spojení těchto dvou substantiv do jednoho slova.

RUSKÁ SLOVNÍ SPOJENÍ S VLASTNÍMI JMÉNY, KTERÁ SE V RUSKÉM JAZYCE NESKLOŇUJÍ, ZATÍMCO V ČESTINĚ SE SKLOŇUJÍ

Кубок Стэнли

Stanley Cup, Stanleyův pohár

хет-трик Горди Хоу

hattrick Gordieho Howea

Český jazyk je charakteristický tím, že se snaží skloňovat co možná nejvíce cizích slov, přičemž se k podstatnému jménu připojuje domácí koncovka. Oproti tomu ruský jazyk tuto skupinu cizích slov pouze převádí do cyrilice, ale neskloňuje (angl. *Gordie Howe hat trick* – rus. *хет-трик Горди Хоу*).

9. ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vypracování uceleného pohledu na lední hokej a jeho charakteristické pojetí v ruských podmínkách a rovněž má za cíl dokázat tvrzení, že mezi nejlepší hráče ledního hokeje patří určití sovětští/ruští hokejisté. Práce vychází z počátků ledního hokeje v Rusku od roku 1946 a popisuje vývoj tohoto sportu v této zemi až do současnosti.

V ruské historii ledního hokeje se událo mnoho zajímavými událostí, které získali světovou pozornost. Jednou takovou je světová Supersérie ze září roku 1972, během níž se odehrálo osm mezinárodních utkání, mezi národními týmy Kanady a Sovětského svazu. Za Kanadu nastoupili profesionálové z NHL, avšak Sovětský svaz v této době dominoval na světových hokejových šampionátech. První čtyři utkání se nejprve uspořádala v Kanadě a poté se zbylé čtyři utkání uskutečnila v Moskvě.

Další část, popisující sestavení útočné formace ve složení Vladimir Krutov, Igor Larionov a Sergej Makarov, které se přezdívá „útok KLM“ má rovněž své určité opodstatnění pro tuto práci. Totéž platí i pro popis vzniku ruské pětky v týmu Detroit Red Wings, hrajícího NHL.

Na pozadí těchto událostí se dále práce věnuje hlavním ruským představitelům ledního hokeje, kteří se sice lednímu hokeji aktivně věnovali, avšak jejich největší přínos spočíval v tom, že v průběhu historie jakožto trenéři ruského hokejového národního týmu stáli za největšími hokejovými úspěchy této země.

Jedná se o Anatolije Tarasova, jenž trénoval armádní klub CSKA Moskva a také národní tým Sovětského svazu Druhým významným ruským představitelům ledního hokeje je Viktor Tichonov, jenž vedl rovněž oba dva celky. Anatolij Tarasov i Viktor Tichonov se rovněž zasloužili o to, že se ze Sovětského svazu stala hokejová velmoc.

Následuje popis životních příběhů vybraných ruských a sovětských hokejistů, a to Valerije Charlamova, Vjačeslava Fetisova, Sergeje Makarova a Alexandra Ovečkina, na nichž jsou představeny největší týmové úspěchy ruského ledního hokeje a také největší individuální úspěchy těchto hokejistů.

Tento přehled ruských hokejistů byl určen podle vlastního názoru autora této bakalářské práce, přičemž odpovídá předpokladu, že během celé historie ledního hokeje

v Rusku tato země vychovala množství talentovaných hokejistů, kteří dosáhli velkých individuálních i týmových výsledků.

Výsledkem práce je potvrzení charakteristického a osobitého pojetí tohoto sportu v ruském prostředí. To spočívá v tom, že ruští hokejisté jsou typičtí svou zarputilostí, houževnatostí a snahou o neustálé zdokonalování svých schopností a dovedností, což ve výsledku znamená fakt, že ruský hokej ve světovém měřítku vyprodukoval velké množství hokejových osobností.

Tato práce měla za cíl přiblížit některé z těchto hokejových osobností. Práce rovněž popsala, že v historii poměrně častá ruská hokejová dominance měla logické opodstatnění v tvorbě hokejových individualit na základě tvrdého tréninku. Tento stav platí i v současnosti a ruští hokejisté se mohou srovnávat s hokejisty z jiných hokejových velmocí, kterými jsou Švédsko, Finsko, USA, nebo Česká republika a taktéž s hráči z Kanady, kolébky tohoto sportu.

Poslední část práce, je věnována porovnání vybraných termínů z oblasti ledního hokeje v ruštině a češtině. Materiál jsem čerpal z Rusko-českého slovníku sportovní terminologie (Machalová a kol., 2014). Tyto termíny jsem pak doplnil o vlastní výrazy, které nebyly ve Slovníku obsaženy, a posoudil jsem typy ekvivalence těchto výrazů. Tyto typy ekvivalence jsou v práci rozděleny a okomentovány. Porovnání nám umožnilo potvrdit některé rysy, v nichž se ruština a čeština rozcházejí, např. velké množství spojení dvou substantiv s genitivem v ruštině, dále velké množství složených termínů se spojovníkem, neskloňování vlastních jmen cizího původu apod. Glosáře analyzovaných termínů se nacházejí v příloze k této práci.

РЕЗЮМЕ

Целью этой бакалаврской работы является представление предварительного просмотра хоккея с шайбой в России, ранее в Советском Союзе. Работа состоит из семи глав. В первых двух главах подробно рассмотрена ситуация возникновения хоккея и его появление в СССР. Третья глава посвящена самым важным событиям русского хоккея. В следующей, четвертой главе, показаны представители, которые не прямо связаны с игрой, но занимали почетные места тренеров. В пятой главе мы занимаемся самыми важными представителями русского хоккея, такими как Валерий Харламов, Вячеслав Фетисов, Сергей Макаров и Александр Овечкин. Последние две главы посвящены знаменитому советскому вратарю Владиславу Третьяку, наверное самому известному российскому деятелю в истории хоккея с шайбой, который в сегодняшнее время занимает должность председателя Федерации хоккея России.

Первоначально эта работа была связана с появлением хоккея с шайбой в Канаде, с 1924 года, который считался годом его создания. Впоследствии внимание обращается на открытие этого вида спорта в российском обществе, которое произошло около двадцати лет спустя. Тем не менее, этот вид зимнего вида спорта стал в России очень быстро популярным, и за всю свою историю играет российский хоккей большую роль в мире. В момент своего создания, когда еще существовал Советский Союз, весь мир был разделен на две половины - Запад и Восток. Запад в первую очередь представляли Соединенные Штаты Америки, а Восток представлял Советский Союз, и хоккей с шайбой был часто направлен на подтверждение политического суверенитета этих двух «разных миров».

История хоккея переплетается с частыми прямыми столкновениями национальных команд этих двух стран, именно матчами между Канадой и Советским Союзом, которые были характерны полной отдачей и воинственностью игроков обеих команд. Во многих случаях идёт речь о конфронтациях, которые не происходили непосредственно на льду, но они также отражали отношение россиян к этому виду спорта, потому что россияне хотели как можно скорее справиться с колыбелью хоккея. Они пытались создать лучшую хоккейную лигу, чем НХЛ, в которой бы игроки имели самый лучший финансовый рейтинг. Они хотели построить лучшие хоккейные школы, чем те которые находились за океаном. Они

хотели иметь более широкую хоккейную базу, чем канадско-американские команды, и так далее.

В настоящее время в России существует большое количество хоккейных школ, которые выпускают много талантливых хоккеистов. Самой успешной базой для сборной команды, воспитавшей хороших хоккеистов, которые крепко устроились в НХЛ после 1989 года, является армейский московский клуб ЦСКА, один из старших хоккейных клубов в России, а также самый успешный клуб в стране. Среди других московских клубов, которые также воспитали известных игроков, принадлежат московские команды «Динамо» и «Спартак». Однако успешные школы хоккея с шайбой находятся также мимо Москвы, например, в Магнитогорске, Челябинске, Ярославле или Омске.

История хоккея с шайбой в России переплетается со многими интересными событиями, которые стали всемирно известными. Одним из таких является Суперсерия Советский Союз — Канада 1972 года, в ходе которой состоялось восемь международных матчей, среди национальных команд этих двух стран. Можно сказать, что данное спортивное событие изменило историю мирового хоккея, так как это была борьба профессионалов из Национальной хоккейной лиги (НХЛ) и сборной СССР, которая в то время доминировала на чемпионатах мира. Эта серия матчей также имела политический подтекст, поскольку страны столкнулись с разными политическими идеалами, которые символизировали центр западных и восточных держав во время Холодной войны. Эти восемь игр предложили замечательный хоккей с целями, комбо и фичими дуэлями. В течение Суперсерии Советский Союз выиграл 3 матча.

Важным событием российской истории также стало формирование легендарного штурмового батальона Владимира Крутова, Игоря Ларионова и Сергея Макарова, так называемого «КЛИМ атака». Команду тренировал Виктор Тихонов, бывший тренер сборной СССР, который начал играть на клубном уровне, когда тренировал московскую команду ЦСКА. Благодаря творчеству этих трёх игроков и их физической подготовке это образование стало в течение времени лучшим в мире. Их комбинационные действия были вне игрового стиля, чем те, которые практиковали другие команды в то время, и их искусством восхищался весь мир.

Точно так же в НХЛ произошло русское наступление, которое было дополнено защитной парой, в которую также вошли российские хоккеисты. Эта российская хоккейная пятерка была создана командой Детройт Ред Уингз, и Скотти Боумен, который в это время являлся тренером этой команды. В их числе пять из них: Сергей Федоров, Игорь Ларионов, Вячеслав Козлов, Владимир Константинов и Вячеслав Фетисов. Это формирование сыграло совершенно иной стиль, чем остальные игроки НХЛ, и большинство команд столкнулись с огромными проблемами с их комбинационным стилем. Можно сказать, что в то время они практиковали европейский хоккейный стиль, и в этом канадско-американском конкурсе многие европейские хоккеисты не принимали участия. Можно сказать, что они были пионерами этого игрового стиля.

На этом фоне работа посвящена основным российским представителям этого вида спорта. Сначала работа разбирает знаменитости хоккея на льду, которые активно занимались хоккеем с шайбой, но самым большим вкладом является то, что у них были величайшие хоккейные достижения как тренеры сборной России по хоккею.

Речь идет об Анатолии Тарасове, которому было поручено создать хоккейную супердержаву из Советского Союза. Он возглавлял сборную СССР двадцать лет, в течение которых ему удалось выиграть всего одиннадцать раз на чемпионате мира. В течение его руководства российский хоккей доминировал над остальными. В то же время 29-летний московский армейский клуб ЦСКА, с которым он также добился больших и частых успехов, выиграл в общей сложности 19 раз с командой в Советской Лиге. Его превосходные результаты были основаны на методах обучения, которые он признавал. Он был известен своей тяжелой работой. Обучение под его руководством было чрезвычайно физически трудным, причем некоторые из игроков часто не справлялись с такой нагрузкой в обучении и такая нагрузка у них вызывала даже рвоту. По этой причине он был среди игроков не очень популярным. В 1977 году тренер национальной сборной и московский ЦСКА стал еще одной большой русской иконой Виктора Тихонова и продолжил свои требовательные методы обучения. Под его руководством был еще один золотой период российского хоккея. В конце своей тренерской карьеры, после завершения своей длинной работы в армейской хоккейной команде ЦСКА и национальной хоккейной команде, он стал президентом в этом армейском

московском клубе. Виктор Тихонов, удостоенный хоккейной премией за свою пользу русскому и мировому хоккею с шайбой, умер в 2014 году в Москве.

Валерий Харламов считается одним из лучших российских хоккеистов, но определить самое лучшее очень сложно. Его часто сравнивают с Уэйн Гретцки или Марией Лемью, которых многие хоккеисты считают лучшими хоккеистами всех времен. Однако сравнивать с этими двумя канадскими нападавшими очень сложно, потому что оба этих канадских игрока вошли в НХЛ, но Валерий Харламов никогда не вошел в соревнование. Эти два игрока также играли в хоккей на льду в 1990-х годах, около 20 лет спустя. Вся карьера Харламова проводилась только в одном российском клубе, в ЦСКА, но на мировой арене он добился наибольшего успеха в национальной майке. Канадские поклонники его впервые заметили во время одного из самых больших хоккейных событий в мире во время Суперсерии Советский Союз — Канада 1972 года. Во время этих матчей его впервые заметили канадские хоккеисты и им пришлось обратить на него внимание. Однако в Советском Союзе его звезда уже сияла. К сожалению его хоккейная карьера закончилась раньше, чем он предполагал, потому что в 1981 году он трагически погиб.

Вячеслав Фетисов - еще один из лучших российских хоккеистов, многие из которых считают его исторически лучшим российским защитником. Как и его предшественники, он присоединился к команде ЦСКА и сборной во время доминирования КЛМ атаки. Однако только немногие российские хоккеисты могут сказать, что он был капитаном как в армии, так и в сборной, а также в Фетисе. Поскольку капитан сборной выиграл 7-кратный чемпионат мира и два раза Олимпийские игры. Ему однако повезло сыграть в НХЛ, где он даже выиграл Кубок Стенли. В результате он присоединился к Тройному золотому клубу, который объединяет победителей трех самых важных коллективных турниров и лиг, которые можно выиграть в хоккее с шайбой (это олимпийские игры, чемпионат мира и НХЛ). В настоящее время в эту компанию входит только шесть российских хоккеистов: Валерий Каменский, Алексей Гусаров, Вячеслав Фетисов, Игорь Ларионов, Александр Могильный и Владимир Малахов.

Сергей Макаров является одним из членов знаменитой КЛМ атаки и, таким образом, стал в Советском Союзе доминировать на хоккейной сцене. Он, однако,

всегда набирал наибольшее количество из этих трех, когда он стал лучшим бомбардиром чемпионата мира в 3 раза.

Александр Овечкин - хоккеист, который не появился перед Национальным Советским Союзом, а как сборная России, в которой он отпраздновал 3-е золото на чемпионате мира. Как и Сергей Макаров, Александр Овечкин считается отличным нападающим, но он также сделал карьеру в НХЛ и является одним из лучших нападающих в истории этого клубного хоккейного конкурса. Огромное преимущество этого большого патриота, который никогда не отвергал представления своей страны, это быстрый выстрел из его запястий. В этом сезоне он в соревновании набрал 558 голов, а в 2008 и 2009 годах стал лучшим нападающим.

Эта четверка российских хоккеистов дополнена профилем Владимира Третьяка, которого многие мировые эксперты считают лучшим в истории вратарем в мире. Эти взгляды слышны, несмотря на то, что Третьяк никогда не был в лучшей мировой хоккейной лиге НХЛ. Однако его вклад в российский хоккей не закончился с его активной карьерой, которую он провел в московском ЦСКА, и во время которого его великие выступления в народной команде СССР восхищали весь мир. Международная федерация хоккея его объявила лучшим вратарем 20-го века, и во время своей богатой карьеры он также в 4 раза стал лучшим вратарем на чемпионатах мира. Хотя он никогда не играл в лучшей хоккейной лиге в мире, он тем не менее стал первым европейским хоккеистом, которого в 1989 году приняли в Зал славы хоккея. С 2006 года он является председателем Федерации хоккея России.

В настоящее время российский хоккей на льду не так хорош, как раньше, и его главная задача - довести его до уровня, в котором он был во время существования Советского Союза. Владислав Третьяк также пытается продвигать хоккей с шайбой в России, и увеличивать число российских профессиональных хоккеистов. Он также стремится улучшить возможности для молодых российских хоккеистов. В следствии того, в его честь в Москве проходит каждый год хоккейный турнир молодых игроков со всей Европы, который носит в названии имя и фамилию Владислава Третьяка.

Этот список российских хоккеистов чисто избирательный и определенно не окончательный, но он, безусловно, соответствует тому, что на протяжении всей истории хоккея с шайбой в России эта страна подняла ряд отличных хоккеистов, которые добились больших индивидуальных и командных результатов.

Составной частью работы является также описание выбранных русских и чешских терминов из области хоккея с шайбой. Термины были извлечены из Русско-чешского словаря спортивной терминологии. Эта группа терминов была дополнена другими известными мне терминами, которые отсутствуют в названном словаре. Сравнение терминов позволило подтвердить некоторые различия в русско-чешской терминологии. Описанные термины приведены в двух словариках, находящихся в приложении к работе.

SEZNAM BIBLIOGRAFIE

BIBLIOGRAFIE

1. MACHALOVÁ, Milena, a kolektiv autorů. *Rusko-český slovník sportovní terminologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4274-7.
2. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Vyd. 3., opr. Praha: Academia, 2005. ISBN 978-80-200-1080-3.
3. ŽAŽA, Stanislav. *Ruština a čeština v porovnávacím pohledu*. 2. přeprac. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2058-X.
4. РАЗЗАКОВ, Федор. *Владислав Третьяк. Легенда №20*. Алгоритм, 2014. ISBN 978-5-4438-0628-0.
5. СУДЛЕНКОВА, Наталья. Владислав Третьяк: "На Олимпиаде надо опасаться всех соперников". *Пражский телеграф*. 2017. ISSN 1803-8816.
6. ТАРАСОВ, Анатолий. *Хоккей. Родоначальники и новички*. Эксмо, 2014. ISBN 978-5-699-68166-2.
7. ЯРЕМЕНКО, Николай Николаевич. *Хоккей. Наши!!!*. АСТ, 2014. ISBN 978-5-17-082350-5.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. BALÁŠ, David. *Den, kdy se navždy změnila NHL. Ruská pětka před dvaceti lety vtiskla zámořskému hokeji novou tvář* [online]. Praha: redakce nhl.cz, 27. 10. 2015 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.nhl.cz/den-kdy-se-navzdy-zmenila-nhl-ruska-petka-pred-dvaceti-lety-vtiskla-zamorskemu-hokeji-novou-tvar/5007234>
2. BIELIK, Monika. *Anatolij Tarasov – otec ruského hokeja, ktorý ho vyniesol až na Olymp*. *Šport.sk* [online]. Slovensko: Redakce Šport.sk, 26. 12. 2017 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://sport.aktuality.sk/c/312036/video-anatolij-tarasov-otec-ruskeho-hokeja-ktory-ho-vyniesol-az-na-olymp/>
3. BURKERT, Marek. *90. léta přinesla invazi ruských a českých hvězd* [online]. Praha: redakce NHL.com, 7. 10. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.nhl.com/cs/news/rusove-v-90-letech-pomahali-zmenit-nhl/c-291660434>

4. DAVID, Tomáš. *Hvězdy, superhvězdy a hokejoví bozi: Nicklas Lidström* [online]. Praha: redakce NHLportal.cz, 20. 11. 2016 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.nhlportal.cz/?page=clanekdetail&id=7729>
5. DUBEN, Otakar. *Série století 1972: Osm zápasů, které navždy změnilý světový hokej* [online]. Praha: redakce hokej.cz, iDnes.cz, iihf.com, sport.cz, stream.cz, 10. 9. 2016 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/sp-v-hokeji/340068-serie-stoleti-1972-osm-zapasu-ktere-navzdy-zmenily-svetovy-hokej/>
6. FUKATSCH, Peter. *Zomrel Vladimir Krutov, bojovník z útoku umelcov* [online]. Slovensko: redakce SME, 6. 6. 2012 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://sport.sme.sk/c/6407691/zomrel-vladimir-krutov-bojovnik-z-utoku-umelcov.html>
7. GAINES, Cork. *The 25 highest-paid players in the NHL* [online]. 8. 6. 2018 [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/nhl-highest-paid-players-2017-10>
8. HERCEG, Ondrej. *Bez rodín a pod konštantným tlakom. Podmienky pre hokejových reprezentantov ZSSR boli kruté a neúprosne* [online]. Slovensko: blog Denníku N, 19. 2. 2017 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/blog/686645/bez-rodin-a-pod-konstantnym-tlakom-podmienky-pre-hokejovych-reprezentantov-zssr-boli-krute-a-neuprosne/>
9. HUJO, Branislav. *KLM útok - Sovietska zbraň hromadného ničenia* [online]. Slovensko: redakce Šport.sk, 30. 5. 2007 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://sport.aktuality.sk/c/42936/klm-utok---sovietska-zbran-hromadneho-nicenia/>
10. JÁCHIM, Václav. *Bitvy, které změnilý hokejový svět. Série století slaví 45. narozeniny* [online]. Praha: redakce hokej.cz, 2. 9. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://hokej.cz/bitvy-ktere-zmenily-hokejovy-svet-serie-stoleti-slavi-45-narozeniny/5025021>
11. JÁCHIM, Václav. *Na hráče byl pes, ale uměl! Zemřel legendární Viktor Tichonov* [online]. Praha: redakce hokej.cz, 24. 11. 2014 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.hokej.cz/na-hrace-byl-pes-ale-umel-zemrel-legendarni-viktor-tichonov/5003854>
12. JANKO, Ivan. *O tragicky zosnulom bratovi sa Alexander Ovečkin nikdy s nikým nerozpráva* [online]. Slovensko: redakce Pluska.sk, 4. 10. 2012 [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <http://www.pluska.sk/sport/hokej/o-tragicky-zosnulom-bratovi-alexander-oveckin-nikym-nikdy-nerozprava.html>
13. JANŮ, Stanislav. *Dlouhá cesta k bodyčeku: Úplné dějiny nejrychlejší kolektivní hry světa. 100+1 zahraniční zajímavost* [online]. Praha: redakce 100+1 zahraniční zajímavost, 2015 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: <http://www.stoplusjednicka.cz/dlouha-cesta-k-bodyceku-dejiny-nejrychlejsi-kolektivni-hry-sveta>

14. KNAP, Karel. *Nejlepší gólman všech dob. Tretjak? Plante? Hašek?* [online]. Praha: redakce iDNES.cz, 24. 2. 2011 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: https://hokej.idnes.cz/nejlepsi-golman-vsech-dob-tretjak-plante-hasek-fqk-/reprezentace.aspx?c=A110224_130553_reprezentace_cig
15. KVASNIČKA, Drahomír. *Mistři svého řemesla aneb 12 nejlepších levých křídel v historii světového hokeje* [online]. Praha: redakce sportrevue.cz, 10. 9. 2017 [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://sportrevue.isport.blesk.cz/mistri-sveho-remesla-aneb-12-nejlepsich-levych-kridel-v-historii-svetoveho-hokeje#part=12>
16. LACINA, Jiří. *Sergej Makarov – hokejový génius, svéráz a potíživista* [online]. Praha: redakce nhl.cz, 7. 7. 2015 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <http://www.nhl.cz/sergej-makarov-hokejovy-genius-sveraz-a-potizista/5006275>
17. LISENKOV, Pavel. *Legend no. 20* [online]. Rusko: redakce IIHF.com, 3. 5. 2016 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://www.iihfworlds2016.com/en/news/legend-no-20/>
18. MARSH, James Harley. *Ice Hockey. Historica Canada* [online]. Kanada: redakce Historica Canada, 2013 [cit. 2018-01-09]. Dostupné z: <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/ice-hockey/>
19. MIHÁLIK, Jakub. *Hviezdy ZOH: Alexander Ovečkin – ruský bohatier* [online]. Slovensko: redakce Sport 7, 7. 2. 2014 [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <https://www.sport7.sk/60419/hviezdy-zoh-alexander-oveckin-rusky-bohatier>
20. MIHÁLIK, Jakub. *Trénovali tol'ko, že močili krv. História CSKA Moskva je históriou ruského hokeja* [online]. Slovensko: redakce Šport.inak, 21. 2. 2016 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://www.sportinak.sk/trenovali-tolko--ze-mocili-krv--historia-cska-moskva-je-historiou-ruskeho-hokeja>
21. PELLETIER, Joe. *Vladislav Tretiak* [online]. Kanada, 13. 7. 2006 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://internationalhockeylegends.blogspot.cz/2006/07/vladislav-tretiak.html>
22. STRUHÁR, Jozef. *Tradičné európske kluby VIII. - CSKA Moskva* [online]. Slovensko: redakce serveru SlovakNHL.sk, 2. 4. 2016 [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: http://www.slovaknhl.sk/27999-tradicne-europske-kluby-viii--_--cska-moskva.html
23. ŠEBELA, Miloslav. *Pre hráčov bol diktátorom, v hokeji však spravil Tichonov revolúciu* [online]. Slovensko: redakce SME, 24. 11. 2014 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://sport.sme.sk/c/7510397/pre-hracov-bol-diktatorom-v-hokeji-vsak-spravil-tichonov-revoluciu.html>
24. *The world governing body* [online]. In: . 2011 [cit. 2018-02-16]. Dostupné z: <http://www.iihf.com/iihf-home/the-iihf/>
25. VASILKO, Tomáš. *Ruský novinár o KHL: Je to Putinova propaganda, každý tím prerába* [online]. Slovensko: redakce Denník N, 17. 8. 2017 [cit. 2018-02-26]. Dostupné z: <https://www.dennikn.sk/1782017-ruskyy-novin-ar-o-khl-je-to-putinova-propaganda-každy-tim-preraba/>

- z: <https://dennikn.sk/852311/rusky-novinar-o-khl-je-to-putinova-propaganda-kazdy-tim-preraba/>
26. VORŠILKA, Ondřej. *Do NHL nespěchat. Vede cesta přes Transsibiřskou magistrálu?* [online]. Praha: redakce ČTK, 25. 5. 2017 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/do-nhl-nespechat-vede-cesta-pres-transsibirskou-magistralu_431451.html?showTab=nejctenejsi-7
27. VORŠILKA, Ondřej. *Jaký je Lokomotiv Jaroslavl více než dva roky po tragédii?* [online]. Praha: redakce ČTK, 26. 11. 2013 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/hokej/kontinentalni-liga/jaky-je-lokomotiv-jaroslavl-vice-nez-dva-roky-po-tragedii_289995.html
28. WEINFORTNER, Richard. *Najväčšie chvíle v histórii formácie KLM* [online]. Slovensko: redakce Šport 7, 8. 6. 2012 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.sport7.sk/21320/najvacsie-chvile-v-historii-formacie-klm>
29. АДАМОВ, Даниил. *Только победа: 95 лет со дня рождения Анатолия Тарасова* [online]. Rusko: redakce Москва 24, 10. 12. 2013 [cit. 2018-02-28]. Dostupné z: <https://www.m24.ru/articles/chitat/10122013/32029>
30. БЕКТЕМИРОВ, Фарид. *Во славу ИИХФ. Часть 97. Сергей Макаров* [online]. Rusko: redakce Чемпионат Championat, 10. 7. 2012 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <https://www.championat.com/hockey/article-3171093-vo-slavu-iikhf-chast-97-sergej-makarov.html>
31. БЕЛОВ, Андрей. *ТАК ПОБЕЖДАЛ ВЕЛИКИЙ ТАРАСОВ* [online]. Rusko: redakce Спорт Экспресс, 11. 12. 2012 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://www.sport-express.ru/hockey/reviews/809284/>
32. БЕРЕЖНОЙ, Виктор. *ТАРАСОВ АНАТОЛИЙ. Гений советского хоккея Анатолий Тарасов калечил своих игроков и давил на них с помощью их жен* [online]. Rusko: redakce internetového serveru real-vin.com, 8. 12. 2016 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <http://real-vin.com/tarasov-anatolij-genij-sovetskogo-hokkeja-anatolij-tarasov-kalechil-svoih-igrokov-i-davil-na-nih-s-pomoshhju-ih-zhen>
33. ВИШНЕВСКИЙ, Игорь. *Хоккей – это не просто шайба, клюшка и лёд. Ros Registr* [online]. Rusko: redakce Ros Registr, 2017 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://rosregistr.ru/raznoe/83324.html>
34. ДЕМИДОВ, Сергей. *Восемь причин любить Александра Овечкина* [online]. Rusko: redakce nhl.com, 13. 3. 2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.nhl.com/ru/news/eight-reasons-to-love-alex-ovechkin-in-600-words/c-296592028>

35. КОЛЕСНИКОВ, Евгений. *Хоккей уже не тот* [online]. Rusko: redakce Наша версия, 26. 12. 2017 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://versia.ru/pochemu-kontinentalnaya-hokkejnaya-liga-provodit-yubilejnyj-sezon-za-upokoj>
36. МАКАРЫЧЕВ, Максим. *Анатолий Тарасов: "Отец советского хоккея"* [online]. Rusko: redakce Российская газета РГ.РУ, 05. 01. 2014 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://rg.ru/2014/01/05/tarasov-site.html>
37. МОРОЗ, Алексей а Ярослав СУСОВ. *"КАНАДСКИЕ ХОККЕИСТЫ ПРИМИТИВНЕЕ РУССКИХ". ЗАБЫТАЯ ПОБЕДА ЗАБЫТОГО СОВЕТСКОГО КЛУБА* [online]. Rusko: redakce Спорт Экспресс, 29. 12. 2017 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <https://www.sport-express.ru/hockey/europe/reviews/kanadskie-hokkeisty-primitivnee-russkih-zabytaya-pobeda-zabytogo-sovetskogo-kluba-1354064/>
38. РЕУТОВА, Полина. *Дороги на хоккей: Малая спортивная арена "Лужники"* [online]. Rusko: redakce allhockey.ru, 11. 02. 2014 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: https://allhockey.ru/article/show/177479-Dorogi_na_hokkej_Malaya_sportivnaya_arena_Luzhniki
39. РОМАНОВА, Алёна. *Хоккейную академию "Авангард" в Омске построят к следующему сентябрю* [online]. Rusko: redakce Омск здесь, 27. 10. 2017 [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <https://omskzdes.ru/sports/51412.html>
40. СЕДОВ, Александр. *Харламов любил сыграть красиво* [online]. Rusko: redakce Газета.ру, 14. 01. 2018 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: https://www.gazeta.ru/sport/2018/01/14/a_11612198.shtml?updated
41. ШАРАФУТДИНОВ, Рустам. *"Хоккей, который не забудется никогда": 45 лет назад стартовала Суперсерия СССР - Канада. ТАСС информационное агентство* [online]. Rusko: redakce ТАСС информационное агентство, 2017 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://tass.ru/sport/4522544>

PŘÍLOHA Č. 1

RUSKO-ČESKÝ GLOSÁŘ HOKEJOVÝCH TERMÍNŮ VYCHÁZEJÍCÍ Z RUSKO-ČESKÉHO SLOVNÍKU SPORTOVNÍ TERMINOLOGIE (MACHALOVÁ a kol., 2014)

арбитр	arbitr, rozhodčí, sudí
ассистирование	asistence
брейк	brejk (rychlý protiútok)
вбрасывание шайбы	vhazování puku
вести шайбу	kličkovat (s pukem)
вратарская площадка	brankoviště
вратарь	brankář, gólman
высоко поднятая клюшка	vysoká hůl
граница трети поля	modrá čára
грубость	hrubost
драфт	draft
жердь	tyč, břevno
забить/ забросить шайбу	vstřelit gól
задержка клюшки соперника	držení hole protihráče rukama
защитная сетка	ochranná síť
защитное снаряжение	ochranná výstroj
зона защиты	obranné pásmo
зона нападения	útočné pásmo
играть на фланге	hrát na pozici křídla
игрок задней линии	hráč zadní řady, zadák
канадская индивидуальная статистика	kanadské bodování
клюшка	hokejka, hůl
коснуться	tečovat
Кубок Стэнли	Stanley Cup, Stanleyův pohár
лайнсмен	čárový rozhodčí
лезвие	ostří, čepel
лёд	led
лига	liga
ловушка	lapačka

локтевой бросок	trefa zápěstím
место запасных игроков	střídačka
минутный перерыв	oddechový čas
отпасовать шайбу на клюшку	přihrát kotouč na hůl
офсайд	ofsajd, postavení mimo hru
перевес в хоккее	přesilová hra
период	perioda, třetina
плей-офф	play off, vyřazovací část
плексиглас	plexisklo
подножка	podražení
предохранительные щитки	betony
производить вбрасывание	vhazovat buly
ратрак	rolba
рикошет	teč
сборная команда	reprezentační družstvo
световое табло	světelná tabule
свистнуть	odpískat
серия	série
скамья штрафников	trestná lavice
соперничество	rivalita
стрельба	střelba
суперлига	superliga
суперсерия	supersérie
схватка	bitka, srážka
тайм-аут	timeout
травма	zranění, úraz
трейд хоккейстов	výměna, trejd
турнир	turnaj
удаление на 2 минуты	vyločení na 2 minuty
удар клюшкой	sekání
фарм-клуб	farma (záložní mužstvo)
Федерация хоккея России	Ruská hokejová federace
форчекинг	forčekink (útočné bránění v ledním hokeji)

хет-трик	hattrick (vstřelení tří gólů v jednom zápase jedním hráčem)
хоккеист	hokejista
хоккей с шайбой	lední hokej
хоккейная каска	hokejová přilba
хоккейная маска	hokejová ochranná přilba
хоккейная сборная России	ruská hokejová reprezentace
хоккейная экипировка	hokejová výstroj
хоккейные борта	hokejové mantinely
хоккейные ворота	hokejová branka
хоккейный матч	hokejový zápas
хоккейный стадион	hokejový stadion
центр	střední útočník, centr
чемпионат мира по хоккею	mistrovství světa v ledním hokeji
шайба	kotouč (puk, touš)
штрафной бросок	trestné střelení
экстралига	extraliga
энхаэловец	hráč NHL

PŘÍLOHA Č. 2

VLASTNÍ DOPLŇUJÍCÍ RUSKO-ČESKÝ GLOSÁŘ HOKEJOVÝCH TERMÍNŮ

атака коленом	faul kolenem (provinění proti pravidlům)
бандаж / раковина	suspensor
баттерфляй / бабочка	rozklek (brankářská technika chytání)
блокер (блин)	vyrážеčka (brankářská rukavice)
блокировка	nedovolené bránění (provinění proti pravidlům)
боди-чек	bodyček (povolený náraz tělem za účelem zastavení soupeře)
бэкхенд	bekhend
визор	hledí (ochranné plexisklo na hokejové helmě)
вне игры	mimo hru
время на льду / айс-тайм	čas strávený na ledě / ice-time (ukazatel odrážející čas strávený přímo na ledě určitým hokejovým hráčem)
выскочить на лёд	naskočit na led
гол в пустые ворота	gól do prázdné branky
гол в свои ворота	vlastní gól
голевой момент / шанс	branková příležitost / šance
дверца скамейки запасных	dvířka od střídačky
двойной малый штраф	dvojitý trest
дебютант	debutant, nováček
девятка / верхний угол ворот	horní roh branky
деке	blafák (hokejová finta)
Евротур	Euro Hockey Tour (mezinárodní hokejová soutěž, skládající se ze čtyř turnajů, v nichž soupeří národní týmy)

задержка игры	České republiky, Ruska, Finska a Švédska)
задержка клюшкой	zdržování hry
задержка руками	hákování (provinění proti pravidlům)
замена вратаря шестым полевым игроком	držení soupeře (provinění proti pravidlům)
замена игроков	hra bez brankáře (power play)
заточить коньки	střídání
защитить титул	nabrousit brusle
игра в численном меньшинстве	obhájit titul
игрок первой пятёрки	hra v oslabení (hra v početní nevýhodě)
капа	hráč první formace / pětky
капитулировать	chránič zubů
композит	kapitulovat (inkasovat branku)
контратака	kompozit (materiál, z něhož se vyrábí hokejky)
красная линия	protiútok
круг вбрасывания	červená čára (půlící čára ledové plochy)
крюк хоккейной клюшки	středový kruh / kruh pro vhazování hokejové čepel
левое держание клюшки (левша)	levé držení hole (levák)
лента	lepící páska (slouží ke zdrsnění povrchu čepel hokejky pro zvýšení kontroly puku)
ЛОГОТИП	znak, logo
локаут	výluka
налокотник	loketní chránič
нарушение численного состава	příliš mnoho hráčů na ledě
овертайм	prodloužení
открыть счёт	jít do vedení (otevřít skóre utkání)
подготовительный матч	přípravné utkání

показатель полезности / плюс-минус	ukazatel plus/minus (individuální charakteristika hráče, která uvádí poměr mezi vstřelenými a inkasovanými brankami týmu, během nichž se daný hráč nacházel na ledě)
помощник тренера	asistent trenéra
потолок зарплат	platový strop
правое держание клюшки (правша)	pravé držení hole (pravák)
приподнять клюшку	nadzvednout hokejku (hůl)
проброс	zakázané uvolnění (nedovolený způsob hry)
раздевалка	šatna
разгром	debakl
решительность	důraz
рукоятка	rukojeť
симуляция	simulování
сотрясение мозга	otřes mozku
спонсор	sponzor
стенд-ап / игра в стойке	základní postoj (brankářská technika chytání)
судья видеоповторов	videorozhodčí
сухой матч / шатаут	čisté konto / shutout (zápas, v němž brankář neinkasuje ani jeden gól)
товарищ по команде	spoluhráč
толчок клюшкой	krosček (provinění proti pravidlům)
тренировка	trénink
удар локтем	faul loktem (provinění proti pravidlům)
фаворит	favorit
финт	klička, finta
хет-трик Горди Хоу	hattrick Gordieho Howeа (neoficiální název pro určitý typ hattricku, když hráč během jednoho zápasu vstřelí

хоккейные перчатки

хоккейные трусы

хоккейные щитки

хоккейный диктор

хоккейный нагрудник

хоккейный свитер

центральная линия

branku, připíše si asistenci na
brance a účastní se bitky se
soupeřem)

hokejové rukavice

hokejové kalhoty

hokejové holenní chrániče

hokejový hlasatel

hokejový chránič vrchní části trupu

hokejový dres

půlící / středová čára

SEZNAM ZKRATEK

IIHF	Mezinárodní hokejová federace
KHL	Kontinentální hokejová liga
NHL	Národní hokejová liga, nejvyšší klubová kanadsko-americká hokejová soutěž
MS	Mistrovství světa
OH	Olympijské hry
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik (Sovětský svaz)
ČSSR	Československá socialistická republika (Československo)

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Tři nejúspěšnější země v zisku zlatých medailí z hokejových MS	11
Tabulka 2: Přehled vítězů Kontinentální hokejové ligy	14
Tabulka 3: Přehled všech utkání v rámci Světové série z roku 1972.....	17
Tabulka 4: Klubová kariéra Valerije Charlamova a jeho osobní statistiky	25
Tabulka 5: Ruští hokejisté, patřící do společnosti Triple Gold Clubu	26
Tabulka 6: Umístění ruského národního týmu na světových mistrovstvích a olympijských hrách od nástupu Vladislava Tret'jaka na pozici předsedy ruského svazu	32